

Dokument s plenarne sjednice

A9-0014/2021

3.2.2021

IZVJEŠĆE

o provedbi Direktive Vijeća 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja u svjetlu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (2020/2086(INI))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvjestiteljica: Katrin Langensiepen

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	10
MIŠLJENJE ODBORA ZA GRAĐANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJE POSLOVE	28
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST.....	35
MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE.....	41
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	48
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	49

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Imati posao od temeljne je važnosti u našem životu. Posao je ključan za interakciju s drugim ljudima, za stjecanje potrebnih financijskih sredstava za vođenje sretnog i zdravog života, za ostvarivanje našeg ljudskog potencijala i za sudjelovanje u našem društvu. Međutim, nama, osobama s invaliditetom, sustavno se uskraćuje „pravo na rad”¹, koje se štiti i promiče Poveljom EU-a o temeljnim pravima te u nekoliko međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima, a isključeni smo i s tržišta rada. Diljem Europske unije poslodavci često radije plate novčanu kaznu nego da nas zaposle.

Iako su službeni statistički podaci o invaliditetu oskudni i uglavnom nisu razvrstani prema vrsti invaliditeta, rasi/etničkom podrijetlu, spolnoj orijentaciji itd., a gotovo da nema podataka o vrsti zaposlenja kojoj osobe s invaliditetom imaju pristup, ipak znamo da je samo 50,6 % osoba s invaliditetom zaposleno (48,3 % žena i 53,3 % muškaraca), u odnosu na 74,8 % osoba bez invaliditeta². Najnoviji dostupni statistički podaci pokazuju da je samo 20,7 % žena s invaliditetom zaposleno na puno radno vrijeme, u odnosu na 28,6 % muškaraca s invaliditetom³. Međutim, te brojke ne otkrivaju koliko je ljudi zaposleno na otvorenom tržištu rada i ne uključuju osobe s invaliditetom koje žive u ustanovama za skrb za koje je mnogo manje vjerojatno da će imati posao ili da će biti uključene u zajednicu na bilo koji način. U fusnotama možete pronaći dodatne podatke.

Jasno je da zapošljavanje nije jedino područje u kojem je raširena diskriminacija protiv nas, osoba s invaliditetom. Međutim, riječ je o području koje bi zaštitom jednakih prava i mogućnosti moglo dovesti do korjenitih promjena i za osobe s invaliditetom, ali i za cijelo društvo.

Naša društva nisu homogena. *Svi mi* imamo različite identitete, sposobnosti, znanja i vještine, a u Europskoj uniji, koja se ponosi predvođenjem borbe za temeljna prava, ravnopravnost i nediskriminaciju trebalo bi osigurati svima, uključujući osobama s invaliditetom, koje su heterogena skupina osoba s nekoliko supostojećih identiteta i različitih sposobnosti.

Međutim, unatoč svim našim zajednički dogovorenim vrijednostima i ugovorima, naše manjine, uključujući osobe s invaliditetom, i dalje doživljavaju rašireno i sustavno uskraćivanje prava, počevši od obrazovanja, pristupa pravosuđu, prava na seksualno i reproduktivno zdravlje do prava na samostalan život i život bez nasilja i zlostavljanja, odgovarajući životni standard i socijalnu zaštitu itd. Krajnje je vrijeme da svi shvatimo da imamo višestruke/višedimenzionalne identitete, da osiguravanje ljudskih prava nije usluga koju bismo trebali tražiti od drugih, već ono najmanje što moramo pružiti jedni drugima. Naše društvo je raznoliko, a raznolikost je vrijednost i snaga koja će nam pomoći da se uhvatimo u koštac sa skupom lokalnih i globalnih izazova koji se neprestano mijenja. Mi, osobe s invaliditetom, sa svim našim talentima i vještinama jedan smo od izvora te raznolikosti.

Jedno od najčešćih kršenja prava s kojima se mi, osobe s invaliditetom, suočavamo, jest uskraćivanje sudjelovanja. Stoga je izvjestiteljica za pripremu ovog izvješća zatražila

¹ Članak 15. Povelje Europske unije o temeljnim pravima

² Istraživanje EU-a o dohotku i životnim uvjetima

³ Indeks rodne ravnopravnosti za 2019.

doprinos osoba s invaliditetom i organizacija koje ih predstavljaju tijekom niza rasprava u lipnju i srpnju ove godine, kao i tijekom sastavljanja dokumenta u kolovozu i rujnu. Nadalje, s obzirom na to da čvrsto vjerujemo da bi postupak sastavljanja našeg izvješća, ali i njegov krajnji rezultat trebali biti pristupačniji osobama s invaliditetom, dodali smo i dio izvješća **koji je jednostavan za čitanje**. Mnogo dugujemo Aurelie Baranger, Christianu Takowu, Helen Portal, Fanny Lamon i Soufiane El Amrani koji su pripremili lako čitljivu verziju.

Izvjestiteljica bi željela zahvaliti kolegama koji su sudjelovali u našim savjetovanjima s dionicima, i to

- ❖ Aurelie Baranger i Christianu Takowu iz *Autism Europe*,
- ❖ Claudiji Rustige i Klausu Meyeru zu Brickweddeu iz interesne udruge poduzeća za inkluziju *Bundesarbeitsgemeinschaft Inklusionsfirmen*,
- ❖ Larsu Bosselmannu i Antoineu Fobeu iz *Europske unije slijepih*,
- ❖ Marine Uldry i Haydnu Hammersleyju iz *Europskog foruma osoba s invaliditetom*,
- ❖ Nataši Kokić i Franku Sioenu iz *Europske mreže centara neovisnog življenja*,
- ❖ Marku Wheatleyju i Jorgeu Crespu Garciji iz *Europske unije gluhih*,
- ❖ Helen Portal iz *Inclusion Europe*,
- ❖ Reneeu Joppu i Hildur Onnudottir iz *Međunarodne federacije za spinu bifidu i hidrocefalus* i
- ❖ Lauri Marchetti, Marie Fallon Kund i Jonasu Bullu iz *Mental Health Europe*.

Upravo zahvaljujući tome što su podijelili svoja znanja i iskustva s najvećim problemima i izazovima osoba s invaliditetom i kršenjima prava s kojima se često susreću, spomenuvši dobre prakse i održive politike te predloživši promjene koje bi htjeli vidjeti u vezi s politikama i zakonodavstvom EU-a, uspjeli smo steći jasniju sliku situacije povezane sa zapošljavanjem na terenu i sastaviti sveobuhvatniji popis zahtjeva.

Izvjestiteljica bi također htjela izraziti svoju zahvalnost i priznanje dr. Jone Elizondo Urrestarazu, predstavnici mreže *Equinet*, koja nam je dala neprocjenjiv uvid u pravne aspekte i alate za borbu protiv diskriminacije osoba s invaliditetom pri zapošljavanju s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom u državama članicama EU-a te dvama uglednim odvjetnicima iz akademske zajednice, profesorici Deliji Ferri sa sveučilišta National University of Ireland Maynooth i profesoru Marku Priestleyu sa Sveučilišta u Leedsu, koji su ljubazno s nama podijelili svoju stručnost i prijedloge o zaštiti prava osoba s invaliditetom. Nadalje, izvjestiteljica bi htjela zahvaliti *Europskoj mreži protiv rasizma (ENAR)*, *Europskoj mreži romskih organizacija (ERGO)*, *ILGA-Europe* i *Platformi za međunarodnu suradnju u području neregistriranih migranata (PICUM)* što su nam poslali pisane doprinose u kojima se ističu pitanja koja se odnose na višedimenzionalnu diskriminaciju. Naposljetku, izvjestiteljica je zahvalna na mogućnosti savjetovanja sa stručnjacima *Agencije Europske unije za temeljna prava* u vezi s upotrebom i prikupljanjem podataka o ravnopravnosti.

Svi ti kolege složili su se s nama da je imati posao ključno u našim životima. Ovako su se izrazili neki od njih: „Posao koji ispunjava svakako je jedan od najsnažnijih oblika izražavanja uključenosti. Dobro je za zaposlenu osobu, ali i za kolege koji vide uključivanje na djelu!”⁴; „Obrazovanje i zapošljavanje ključni su za neovisan život.”⁵; „Raditi i biti zaposlen znači biti punopravan član društva i kolega, a ne primatelj pomoći. Ljudi se

⁴ Lars Bosselmann, Europska unija slijepih

⁵ Senada Halilčević, Inclusion Europe

definiraju radom i smislenim doprinosom u radnom životu.”⁶; „U savršenom svijetu rad i zapošljavanje značili bi osnaživanje, neovisnost i potpunu uključenost u društvo. Smatram da je to ono čemu trebamo težiti.”⁷

Izjaviteljica se nada da ćemo u doglednoj budućnosti uspjeti vidjeti prednosti uključivih radnih mjesta i života u uključivom društvu te da ćemo zajedno ostvariti naš službeni moto EU-a „Ujedinjeni u raznolikosti”. Međutim, pred nama je još dug put. Nadamo se da ćete nam vi svi pomoći da ostvarimo taj cilj.

Lako čitljiva verzija

Riječ je o izvješću Europskog parlamenta.
Europski parlament mjesto je na kojem se donose važne odluke Europske unije.

Europska unija skupina je od 27 zemalja.
Nazivamo je EU-om.
Udružile su se kako bi bile politički i gospodarski jače.

EU donosi zakone i mjere u pitanjima važnim za stanovnike tih zemalja.

Ovo izvješće odnosi se na situaciju u pogledu rada osoba s invaliditetom.

Previše osoba s invaliditetom nema posao u Europskoj uniji.
Prema njima se postupa lošije nego prema drugim osobama zbog invaliditeta.
To se naziva diskriminacija.

To znači da ne mogu biti dio zajednice.
To znači da su siromašniji.
To znači da ne mogu pokazati koliko su pametni i talentirani.

Previše osoba s invaliditetom zaposleno je samo u zaštićenim radionicama.
Zaštićene radionice su mjesta na kojima su osobe s invaliditetom odvojene od drugih ljudi kako bi radile.
To znači da nemaju kolege bez invaliditeta.
To znači da zarađuju manje i imaju manje prava od osoba bez invaliditeta.

Žene s invaliditetom imaju veće probleme.
Ženama s invaliditetom teže je pronaći posao nego muškarcima s invaliditetom.
Žene s invaliditetom zarađuju manje novaca od muškaraca s invaliditetom.

Žene s invaliditetom često su žrtve seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja.
Seksualno uznemiravanje je kada netko prisiljava drugu osobu da govori o seksu ili traži od njih seksualne stvari.

Osobe s invaliditetom također mogu imati problema u pronalaženju i zadržavanju posla kada su drugog rasnog podrijetla ili iz druge kulture. Na primjer, romska osoba s invaliditetom često je siromašnija od drugih osoba s invaliditetom.

Osobe s invaliditetom s drugačijom spolnom orijentacijom isto se tako suočavaju s većom diskriminacijom. Mogu imati više poteškoća pri pronalasku posla i s njima se može loše postupati na radnom mjestu.

Želimo promijeniti tu situaciju. Napisali smo ovo izvješće uz pomoć osoba s invaliditetom. Tražimo mnogo promjena u Europi.

Ovo su promjene koje želimo:

Želimo kvotu za osobe s invaliditetom u Europskoj uniji. Kvota je kada postoji minimalan broj radnika u poduzeću koji imaju invaliditet. To znači da će sva velika poduzeća morati zaposliti osobe s invaliditetom.

Želimo da poduzeća osiguraju razumnu prilagodbu. To znači da poduzeća uvode promjene kako bi osobe s invaliditetom mogle tamo raditi.

Želimo da osobe s invaliditetom dobiju podršku u traženju dobrog posla. Želimo da osobe s invaliditetom dobiju podršku u tome da dobro obavljaju svoj posao. Želimo da asistenti ostanu s osobama s invaliditetom dok god im je potrebna pomoć.

Želimo da osobe s invaliditetom ne izgube invalidninu ako počnu raditi. Invalidnina je novac koji osoba prima od države zbog invaliditeta. Želimo da osobe s invaliditetom budu plaćene isto kao osobe bez invaliditeta za isti posao. Želimo da se osobe s invaliditetom osjećaju sigurno na svojem radnom mjestu.

Želimo društvo u kojem su osobe s invaliditetom korisne. To znači da prepoznamo koliko su talentirane i radišne.

⁶ Claudia Rustige, Bundesarbeitsgemeinschaft Inklusionsfirmen e.V.

⁷ Marine Uldry, Europski forum osoba s invaliditetom

SITUACIJA U VEZI SA ZAPOSŁJAVANJEM OSOBA S INVALIDITETOM U BROJEVIMA

Kako bi dokazala ozbiljne učinke nejednakosti i diskriminacije osoba s invaliditetom na tržištu rada, izvjestiteljica vam želi skrenuti pozornost na najnovije dostupne zaključke anketa i rezultate istraživanja koji također otkrivaju heterogenost i raznolikost unutar skupine:

Stopa nezaposlenosti osoba s invaliditetom (17,1 %) gotovo je dvostruko veća od stope nezaposlenosti opće populacije (10,2 %)⁸, a nezaposlenost osoba s invaliditetom traje dulje od stope nezaposlenosti osoba bez invaliditeta bez obzira na kvalifikacije.

Stopa nezaposlenosti najviša je među **mladima s invaliditetom** (u dobi od 16 do 24 godine) s 24,9 % nezaposlenih u usporedbi s 16,6 % u općem stanovništvu, što je neodvojivo povezano s mogućnostima obrazovanja.⁹

Žene s invaliditetom, koje čine 16 % ukupnog stanovništva žena i 60 % ukupnog stanovništva osoba s invaliditetom u EU-u, i dalje se suočavaju s višestrukom i višedimenzionalnom diskriminacijom u svim područjima života. Samo 20,7 % žena s invaliditetom zaposleno je na puno radno vrijeme, u odnosu na 28,6 % muškaraca s invaliditetom¹⁰. Stopa ekonomske neaktivnosti među ženama s invaliditetom iznosi više od dvije trećine ukupnog broja radno sposobnih žena (16 – 64 godine).

U Europi ima više od 30 milijuna **sljepih i slabovidnih osoba**; prosječna stopa nezaposlenosti među njima iznosi 75 %, a čak i više među ženama, što dovodi do njihove socijalne isključenosti i siromaštva¹¹.

U EU-u postoji oko milijun **gluhih korisnika znakovnog jezika** i 51 milijun naglušnih osoba, od kojih su mnogi isto tako korisnici znakovnog jezika¹², čija se nezaposlenost ne prijavljuje dovoljno i nedovoljno se istražuje.

U EU-u postoji oko sedam milijuna **osoba s intelektualnim teškoćama** čija je razina zaposlenosti vrlo niska.¹³

Procjenjuje se da je diljem Europe samo oko 10 % **osoba iz autističkog spektra** zaposleno, uglavnom na radnim mjestima s nepunim radnim vremenom i niskom plaćom, na nedovoljno kvalificiranim radnim mjestima ili u zaštićenim okruženjima¹⁴.

Riziku od **siromaštva** i socijalne isključenosti izloženo je 29,5 % žena i 27,5 % muškaraca¹⁵ s invaliditetom u EU-u u usporedbi s 22,4 % ukupnog stanovništva. Vjerojatnije je da će se osobe s invaliditetom suočiti sa **siromaštvom unatoč zaposlenju** nego osobe bez invaliditeta (11 % u odnosu na 9,1 %)¹⁶ zbog dodatnih troškova povezanih s invaliditetom, npr. zdravstvenom skrbi, logističkom i ljudskom potporom, činjenicom da zarađuju manje od

⁸ Istraživanje EU-a o dohotku i životnim uvjetima (EU SILC), 2017.

⁹ Akademska mreža europskih stručnjaka za invaliditet (ANED), 2019.

¹⁰ Indeks rodne ravnopravnosti za 2019.

¹¹ http://euroblind.org/sites/default/files/documents/once_ebu_employment_report_en.pdf

¹² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0442_HR.html

¹³ Inclusion Europe

¹⁴ https://autismeurope.org/wp-content/uploads/2014/03/Report-on-autism-and-employment_EN.pdf

¹⁵ Istraživanje EU-a o dohotku i životnim uvjetima (EU SILC), 2018.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34425.pdf>

svojih kolega u istovjetnoj ulozi i manje je vjerojatno da će napredovati¹⁷ te zbog gubitka prava na invalidninu jednom kada se zaposle. Rizik od siromaštva veći je za one s ozbiljnijim razinama invaliditeta.

Nerazmjerno velik broj osoba s invaliditetom **beskućnici**¹⁸ su i postoji povećani rizik da osobe s invaliditetom postanu beskućnici¹⁹.

Zbog kumulativnih učinaka višedimenzionalne diskriminacije pretpostavlja se da se **romske osobe s invaliditetom** suočavaju s više prepreka, da su suočene s većom nezaposlenošću, ozbiljnijim siromaštvom i manjim pristupom obrazovanju i uslugama nego romske osobe bez invaliditeta.²⁰

LGBTI osobe s invaliditetom suočavaju se s dodatnim preprekama pri zapošljavanju; 16 % njih izjavilo je da im je uskraćeno zaposlenje ili promaknuće zbog njihova identiteta, u usporedbi s 10 % općenito za LGBTI zaposlenike; svaka četvrta LGBTI osoba s invaliditetom bila je izložena omalovažavajućim primjedbama, uznemiravanju i zlostavljanju na radnom mjestu te je njihov identitet otkriven bez njihova pristanka.²¹

Nedavno istraživanje provedeno diljem EU-a s osobama s invaliditetom pokazalo je da 96 % njih **pristup otvorenom tržištu rada** smatra neodgovarajućim ili misli da ga je potrebno poboljšati, od kojih samo 10 % smatra da je postojeće zakonodavstvo primjereno za zaštitu osoba s invaliditetom od diskriminacije na otvorenom tržištu rada, a 18 % njih nije znalo da u njihovoj zemlji postoji zakonodavstvo kojim bi ih se zaštitilo od diskriminacije.²²

¹⁷ <https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/research-report-107-the-disability-pay-gap.pdf>

¹⁸ <https://social.un.org/publications/UN-Flagship-Report-Disability-Final.pdf>

¹⁹ <https://www.housingrightswatch.org/content/homelessness-and-disabilities-impact-recent-human-rights-developments-policy-and-practice%E2%80%8B>

²⁰ <https://www.ecmi.de/publications/studies/8-not-even-in-the-margins-where-are-roma-with-disabilities>

²¹ https://www.stonewall.org.uk/system/files/lgbt_in_britain_work_report.pdf

²² Istraživanje je proveo ENIL.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Direktive Vijeća 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja u svjetlu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (2020/2086(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Povelju Europske unije o temeljnim pravima (Povelja),
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCPRD) i njezino stupanje na snagu u EU-u 21. siječnja 2011., u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice,
- uzimajući u obzir opće napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, a posebno Opću napomenu br. 2 (2014.) od 22. svibnja 2014. o pristupačnosti, opću napomenu br. 3 (2016.) od 26. kolovoza 2016. o ženama i djevojčicama s invaliditetom, opću napomenu br. 5 (2017.) od 27. listopada 2017. o neovisnom životu i uključivanju u zajednicu te opću napomenu br. 6 (2018.) od 26. travnja 2018. o ravnopravnosti i nediskriminaciji,
- uzimajući u obzir zaključne napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom od 2. listopada 2015. o početnom izvješću Europske unije,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Program održivog razvoja UN-a do 2030. i njegove ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava,
- uzimajući u obzir cilj strategije Europa 2020. koji se odnosi na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (Direktiva o jednakosti pri zapošljavanju)¹,

¹ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo²,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Vijeća o primjeni načela ravnopravnosti osoba bez obzira na vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju (COM(2008)0426) i stajalište Parlamenta o toj temi od 2. travnja 2009.³,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga⁵,
- uzimajući u obzir uredbe kojima se utvrđuju pravila o programima financiranja EU-a u okviru višegodišnjeg financijskog okvira, posebno o Europskom socijalnom fondu (ESF), Inicijativi za zapošljavanje mladih (YEI), Europskom fondu za regionalni razvoj (ERDF), Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj (EPFRR), programu Erasmus i Fondu za pravednu tranziciju, kojima se pruža financijska pomoć EU-a za poboljšanje položaja osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu⁶, a posebice obvezu poslodavca da osigura sigurnost i zdravlje radnika u svakom aspektu povezanom s poslom i činjenicu da radnicima ne smiju nametnuti financijske troškove kako bi ispunili tu obvezu,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. studenoga 2010. naslovljenu „Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.: obnovljena obveza za Europu bez zapreka” (COM(2010)0636) (Strategija za osobe s invaliditetom),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 2. veljače 2017. naslovljen „Izvjешće o napretku o provedbi Europske strategije za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.” (SWD(2017)0029),
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije od 22. lipnja 2018. o standardima za tijela za jednakost⁷,
- uzimajući u obzir pilot-projekt Komisije iz 2013. o iskaznici EU-a za osobe s invaliditetom,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2020. o pravima osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji u krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19⁸,

² SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

³ SL C 137 E, 27.5.2010., str. 68.

⁴ SL L 327, 2.12.2016., str. 1.

⁵ SL L 151, 7.6. 2019., str. 70.

⁶ SL L 183, 29.6. 1989., str. 1.

⁷ SL L 167, 4.7.2018., str. 28.

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0183.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. lipnja 2020. o Europskoj strategiji za osobe s invaliditetom nakon 2020.⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. studenoga 2018. o položaju žena s invaliditetom¹⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. studenoga 2017. o provedbi Europske strategije za osobe s invaliditetom¹¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2016. o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom uz poseban osvrt na zaključne napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom¹²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2015. o popisu pitanja koja je usvojio Odbor Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom u odnosu na početno izvješće Europske unije¹³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2011. o mobilnosti i uključivanju osoba s invaliditetom te Europskoj strategiji za osobe s invaliditetom 2010. 2020.¹⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. svibnja 2009. o aktivnom uključivanju osoba isključenih s tržišta rada¹⁵,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 17. lipnja 1988. o znakovnim jezicima za gluhe osobe¹⁶, od 18. studenoga 1998. o znakovnim jezicima¹⁷ i od 23. studenoga 2016. o znakovnom jeziku i stručnim tumačima za znakovni jezik¹⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica¹⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2017. godine²⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2016. o primjeni Direktive Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja²¹,
- uzimajući u obzir relevantne studije resornog odjela A, posebno studiju naslovljenu

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0156.

¹⁰ SL C 363, 28.10.2020., str. 164.

¹¹ SL L 356, 4.10.2018., str. 110.

¹² SL C 101, 16.3.2018., str. 138.

¹³ SL C 353, 27.9.2016., str. 41.

¹⁴ SL C 131 E, 8.5.2013., str. 9.

¹⁵ SL C 212 E, 5.8.2010., str. 23.

¹⁶ SL C 187, 18.7.1988., str. 236.

¹⁷ SL C 379, 7.12.1998., str. 66.

¹⁸ SL C 224, 27.6.2018., str. 68.

¹⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

²⁰ SL C 411, 27.11.2020., str. 94.

²¹ SL C 204, 13.6.2018., str. 179.

„Diskriminacija i pristup zapošljavanju za radnice s invaliditetom” iz 2017. te studiju pod naslovom „Razumna prilagodba i zaštićene radionice za osobe s invaliditetom: Troškovi i povrati ulaganja” iz 2015.,

- uzimajući u obzir relevantne studije Službe Europskog parlamenta za istraživanja, posebno procjene provedbe na razini EU-a iz 2016. naslovljene „Provedba Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom” i „Obveze javne uprave EU-a u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom”,
- uzimajući u obzir sve veću sudsku praksu Suda Europske unije u pogledu tumačenja Direktive 2000/78/EZ,
- uzimajući u obzir godišnje izvješće Europskog ombudsmana za 2018. i 2019.,
- uzimajući u obzir stratešku istragu Europskog ombudsmana o tome kako Komisija osigurava da osobe s invaliditetom mogu pristupiti njezinim internetskim stranicama (OI/6/2017/EA), kako Komisija postupa s osobama s invaliditetom u okviru Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja za osoblje EU-a (OI/4/2016/EA) te svoju odluku u zajedničkoj istrazi u predmetima 1337/2017/EA i 1338/2017/EA o pristupačnosti postupaka odabira koje organizira Europski ured za odabir osoblja za zapošljavanje javnih službenika EU-a za osobe s invaliditetom,
- uzimajući u obzir istragu na vlastitu inicijativu Europskog ombudsmana o poštovanju temeljnih prava u provedbi kohezijske politike EU-a (OI/8/2014/AN),
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora „Izrada programa EU-a za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2020. – 2030.”,
- uzimajući u obzir tematska izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava, uključujući biltene Agencije Europske unije za temeljna prava o pandemiji koronavirusa,
- uzimajući u obzir Zbirku praksi u području podataka o ravnopravnosti i Smjernice za poboljšanje prikupljanja i uporabe podataka o jednakosti (smjernice za podatke o jednakosti) koje je pripremila podskupina za podatke o jednakosti Skupine EU-a na visokoj razini za nediskriminaciju, jednakost i raznolikost,
- uzimajući u obzir indeks ravnopravnosti spolova Europskog instituta za ravnopravnost spolova,
- uzimajući u obzir vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir izvješća i preporuke predstavničkih organizacija osoba s invaliditetom, posebno organizacije Autism Europe, interesne udruge poduzeća za inkluziju Bundesarbeitsgemeinschaft Inklusionsfirmen, Europske unije slijepih, Europskog foruma osoba s invaliditetom, Europske mreže centara neovisnog življenja, Europske unije gluhih, Inclusion Europe, Međunarodne federacije za spinu bifidu i hidrocefalus i Mental Health Europe, kao i izvješća i preporuke mreže Equinet i akademika koji rade na pravima osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III.

Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi,

- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost te Odbora za predstavke
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A9-0014/2021),
- A. budući da osobe s invaliditetom²² imaju pravo na puno sudjelovanje na tržištu rada i u društvu, ali su im u EU-u često uskraćena temeljna prava; budući da su uglavnom isključene iz otvorenog tržišta rada i da im je uskraćeno pravo na rad na ravnopravnoj osnovi s drugima ili se suočavaju s velikim poteškoćama u postizanju jednakog pristupa tržištu rada i jednakih uvjeta za sudjelovanje na njemu;
- B. budući da se osoba s invaliditetom i dalje suočava s višestrukom i višedimenzionalnom diskriminacijom i nepovoljnim položajem na temelju invaliditeta i spola, rase, etničke pripadnosti, dobi, vjere ili uvjerenja, spolne orijentacije, migracijskog statusa ili socioekonomskog podrijetla, uključujući razinu obrazovanja; budući da je diskriminacija prisutna u različitim fazama radnog ciklusa, počevši od zapošljavanja, što može dovesti do socijalne isključenosti osoba s invaliditetom; budući da diskriminacija i nedostatak raznolikosti na radnom mjestu uzrokuju znatne ljudske i gospodarske troškove;
- C. budući da se Poveljom zabranjuje diskriminacija na bilo kojoj osnovi, uključujući invaliditet, i priznaju prava osoba s invaliditetom²³;
- D. budući da je EU postao stranka UNCRPD-a u prosincu 2010., te da je Konvencija stupila na snagu za EU u siječnju 2011.; budući da je UNCRPD obvezujući za EU, njegove institucije i države članice koje imaju izravnu obvezu da je u potpunosti provedu, uključujući njezin članak 27. o radu i zapošljavanju; budući da je od njezina donošenja postignut određen, ali nedovoljan napredak u postizanju ciljeva UNCRPD-a;
- E. budući da je EU stoga obvezan djelovati na način koji je u skladu s UNCRPD-om, a Sud Europske unije obvezan je tumačiti zakonodavstvo EU-a, uključujući Direktivu o jednakosti pri zapošljavanju, na način koji je u skladu s UNCRPD-om;
- F. budući da se UNCRPD-om odbacuje medicinski model invaliditeta i umjesto toga podržava model invaliditeta koji se temelji na ljudskim pravima i socijalnom kontekstu; budući da se UNCRPD-om zahtijeva uključiva jednakost osoba s invaliditetom; budući da se UNCRPD-om priznaje pravo osoba s invaliditetom da rade ravnopravno s drugima, da slobodno izaberu svoje zanimanje, da budu prihvaćene i da rade u otvorenom, uključivom i pristupačnom radnom okruženju;
- G. budući da je, u skladu s definicijom i zahtjevima u okviru UNCRPD-a, razumna prilagodba usmjerena na posebne potrebe pojedinca, dok se pozitivne mjere primjenjuju

²² Primjenjujemo pojam „osobe s invaliditetom” iz članka 1. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom: „osobe s invaliditetom osobe su koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s ostalima.“

²³ Članci 21. i 26. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

na cijelu skupinu osoba izloženih potencijalnoj diskriminaciji; budući da je oboje potrebno kako bi se osiguralo postizanje raznolikosti na radnom mjestu i osiguralo da osobe s invaliditetom mogu jednako ostvarivati svoje pravo na rad; budući da ne postoje jasne smjernice EU-a o razumnoj prilagodbi koje poslodavci ne razumiju u dovoljnoj mjeri te su često nedostupne ili nedostatne; budući da razumna prilagodba u pogledu potreba radnika s invaliditetom ima ključan utjecaj na kvalitetu njihova radnog mjesta i izgleda za razvoj karijere te na održivost rada;

- H. budući da je jedan od ključnih aspekata zapošljavanja osoba s invaliditetom njihovo sudjelovanje u životu zajednice i prijelaz s institucionalne potpore na potporu u zajednici; budući da proces deinstitucionalizacije u državama članicama treba dovršiti jer osobe s invaliditetom imaju pravo živjeti u zajednici i biti u potpunosti u nju uključene; budući da je napredak u deinstitucionalizaciji neujednačen u državama članicama i da unatoč uvođenju politika i dodjeli znatnih financijskih sredstava u EU-u milijun ljudi još uvijek živi u institucijama;
- I. budući da je Direktiva o jednakosti pri zapošljavanju („Direktiva”), koja je stupila na snagu 2000., trenutačno ključni pravni instrument EU-a za pružanje zaštite od diskriminacije osoba s invaliditetom; budući da je zaštita jednakosti i nediskriminacije u zajedničkoj nadležnosti EU-a i njegovih država članica;
- J. budući da je Direktiva samo djelomično usklađena s UNCRPD-om jer ne prihvaća potpuno model invaliditeta temeljen na ljudskim pravima, ne rješava potpuno problem diskriminacije temeljene na pretpostavljenom ili budućem invaliditetu, nije usmjerena na višedimenzionalnu diskriminaciju, ne zahtijeva od država članica da donesu pozitivne mjere, ograničena je na područje zapošljavanja, obavljanja zanimanja i strukovnog osposobljavanja, ne obuhvaća sva područja života kako to zahtijeva UNCRPD, ne bavi se slobodom kretanja u svrhu zapošljavanja, ne zahtijeva stvaranje neovisnih mehanizama praćenja, ne predviđa sustavno uključivanje osoba s invaliditetom u postupak praćenja i ne uključuje obvezu prikupljanja raščlanjenih podataka;
- K. budući da se Direktivom od država članica zakonski ne zahtijeva da imenuju tijelo za jednakost koje će raditi na borbi protiv diskriminacije na temelju invaliditeta, što je vrlo problematično jer tijela za jednakost imaju središnju ulogu u provedbi direktiva o jednakom postupanju na temelju svojih ovlasti, kao što su spol, rasa i etničko podrijetlo;
- L. budući da je prikupljanje usporedivih podataka o jednakosti ključno za donošenje politika i odluka na temelju dokaza; budući da nema službenih statističkih podataka, posebno o osobama s invaliditetom koje žive u ustanovama za skrb i o značajkama kao što su rasno/etničko podrijetlo ili spolna orijentacija, što je istaknuto i u smjernicama za podatke o jednakosti; budući da će se Uredbom (EU) 2019/1700²⁴ znatno ispraviti situacija povezana s podacima iz istraživanja o zapošljavanju u kućanstvima, podacima razvrstanim prema vrstama invaliditeta i podacima o zemlji podrijetla (prva i druga

²⁴ Uredba (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. listopada 2019. o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima, izmjeni uredaba (EZ) br. 808/2004, (EZ) br. 452/2008 i (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ) br. 577/98.

generacija) te su predviđene pilot studije o osobama u institucijama; budući da će nedostaci i dalje postojati i da bi ih trebalo ukloniti;

- M. budući da je samo 50,6 % osoba (48,3 % žena i 53,3 % muškaraca) s invaliditetom zaposleno u usporedbi sa 74,8 % osoba bez invaliditeta²⁵; budući da su osobe s invaliditetom koje žive u ustanovama ili se smatraju nesposobnima za rad isključene iz tih statistika²⁶; budući da te brojke ne pokazuju vrstu, kvalitetu i uvjete zapošljavanja, na primjer je li zaposlenje osigurano na otvorenom tržištu rada te je li zajamčen status zaposlenika koji uživa radnička prava i dobiva minimalnu plaću; budući da su osobe s invaliditetom raznolika skupina i često izložena višedimenzionalnoj diskriminaciji čiji kumulativni učinci imaju vidljiv učinak na zapošljavanje;
- N. budući da su u nekim državama članicama osobe s invaliditetom većinom zaposlene u zaštićenim radionicama; budući da bi takve zaštićene radionice trebale biti usmjerene na uključivanje, rehabilitaciju i prijelaz na otvoreno tržište rada što je prije moguće; budući da su zaštićene radionice često segregirano okruženje u kojem radnici s invaliditetom nemaju status zaposlenika, radnička prava ili zajamčenu minimalnu plaću; budući da to očito predstavlja kršenje Konvencije UNCRPD-a; napominje da se u nekim državama članicama zaštićene radionice trenutačno upotrebljavaju kao mjera prijelaza na otvoreno tržište rada; budući da bi istraživanje značajki i raznolikosti zaštićenih radionica na europskoj razini, koje se ponekad naziva i zaštićenim zapošljavanjem, moglo pomoći u utvrđivanju najboljih praksi, poboljšanju rasprave i jamčenju usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a i UNCRPD-a; budući da uključivi modeli podupiranog zapošljavanja mogu poštovati prava osoba s invaliditetom te služiti uključivanju i prijelazu na otvoreno tržište rada ako su utemeljeni na pravima i priznati kao zapošljavanje;
- O. budući da je stopa nezaposlenosti osoba s invaliditetom (17,1 %) gotovo dvostruko veća od stope nezaposlenosti opće populacije (10,2 %)²⁷, a nezaposlenost osoba s invaliditetom traje dulje od stope nezaposlenosti osoba bez invaliditeta bez obzira na kvalifikacije;
- P. budući da je stopa nezaposlenosti najviša među mladim osobama s invaliditetom (u dobi od 16 do 24 godine), 24,9 % u odnosu na 16,6 % u općoj populaciji; budući da je ta razlika neodvojivo povezana s mogućnostima obrazovanja;
- Q. budući da se žene s invaliditetom, koje čine 16 % ukupnog stanovništva žena i 60 % ukupnog stanovništva osoba s invaliditetom u EU-u, i dalje suočavaju s višestrukom i višedimenzionalnom diskriminacijom u svim područjima života; budući da stopa ekonomske neaktivnosti među ženama s invaliditetom iznosi više od dvije trećine ukupnog broja radno sposobnih žena (16 – 64 godine); budući da je samo 20,7 % žena s invaliditetom zaposleno na puno radno vrijeme, u odnosu na 28,6 % muškaraca s invaliditetom;
- R. budući da žene uglavnom preuzimaju odgovornost za brigu o kućanstvu i predstavljaju veliku većinu njegovatelja za osobe s invaliditetom; budući da su samohrane majke koje brinu o djeci s invaliditetom izložene ozbiljnom riziku od siromaštva i socijalne

²⁵ Statistički podaci EU-a o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) 2017.

²⁶ *Ibid.*

²⁷ EU SILC 2017.

isključenosti; budući da diskriminacija na temelju dobi utječe na sve dobne skupine, zajedno s mogućim stereotipima i preprekama; budući da su starije žene s invaliditetom često jedini njegovatelji za članove obitelji s invaliditetom; budući da se to izravno odražava na njihovu podložnost siromaštvu i socijalnoj isključenosti, kao i na njihov pristup radnim mjestima i profesionalni razvoj te može negativno utjecati na uvjete njihova zapošljavanja;

- S. budući da u cijeloj Europi ima više od 30 milijuna slijepih i slabovidnih osoba; budući da prosječna stopa nezaposlenosti među njima iznosi 75 %, a čak i više među ženama, što dovodi do njihove socijalne isključenosti i siromaštva²⁸; budući da u EU-u postoji oko milijun gluhih korisnika znakovnog jezika i 51 milijun nagluhih osoba, od kojih su mnogi isto tako korisnici znakovnog jezika, čija se nezaposlenost ne prijavljuje dovoljno i nedovoljno se istražuje; budući da u EU-u postoji oko sedam milijuna osoba s intelektualnim teškoćama čija je razina zaposlenosti znatno niža od prosjeka²⁹; budući da se procjenjuje da je diljem Europe samo oko 10 % osoba iz autističkog spektra zaposleno, uglavnom na radnim mjestima s nepunim radnim vremenom i niskom plaćom, na nedovoljno kvalificiranim radnim mjestima ili u zaštićenim okruženjima³⁰;
- T. budući da je među osobama s invaliditetom 29,5 % žena i 27,5 % muškaraca u opasnosti od siromaštva i socijalne isključenosti u EU-u u odnosu na 22,4 % ukupne populacije; budući da je vjerojatnije da će se osobe s invaliditetom suočiti sa siromaštvom unatoč zaposlenju nego osobe bez invaliditeta (11 % u odnosu na 9,1 %) zbog dodatnih troškova njihova invaliditeta poput zdravstvenih usluga, logističke i ljudske podrške, gubitka prava na invaliditet jednom kada se zaposle i činjenice da zarađuju manje od svojih kolega u jednakoj ulozi i da je manja vjerojatnost da će dobiti promaknuće³¹; budući da je rizik od siromaštva veći za one koji imaju ozbiljnije razine invaliditeta;
- U. budući da su nerazmjerni broj osoba s invaliditetom beskućnici, a osobe s invaliditetom izložene su povećanom riziku od beskućništva; budući da beskućnici zbog rizika koji proizlaze iz njihovih životnih uvjeta mogu razviti invaliditet poput amputiranih udova;
- V. budući da se zbog kumulativnih učinaka višedimenzionalne diskriminacije pretpostavlja da se romske osobe s invaliditetom suočavaju s više prepreka, da su suočene s većim razinama nezaposlenosti, ozbiljnijim siromaštvom i manjim pristupom obrazovanju i uslugama nego romske osobe bez invaliditeta³²;
- W. budući da se LGBTI osobe s invaliditetom suočavaju s dodatnim preprekama pri zapošljavanju, pri čemu je 16 % ispitanika izjavilo da su im zbog njihova identiteta uskraćena radna mjesta ili promaknuća, u odnosu na 10 % LGBTI osoblja bez invaliditeta; budući da je svaka četvrta LGBTI osoba s invaliditetom bila izložena

²⁸ ONCE i Europska unija slijepih, „Izvješće o situaciji slijepih i slabovidnih osoba u pogledu zapošljavanja u Europi nakon 10 godina Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom: izazovi i prilike”, listopad 2019.

²⁹ Inclusion Europe.

³⁰ Autism Europe, „Autizam i posao – zajedno možemo”, 2014.

³¹ Komisija za jednakost i ljudska prava, izvješće o istraživanju br. 107 – istraživanje o razlikama u plaći, „Razlike u plaći osoba s invaliditetom”, kolovoz 2017.

³² Europski centar za pitanja manjina, studija br. 8, „Čak ni na marginama: Gdje su Romi s invaliditetom?”, veljača 2016.

omalovažavajućim primjedbama, uznemiravanju i zlostavljanju na radnom mjestu te je njihov identitet otkriven bez njihova pristanka³³;

- X. budući da je nedavno istraživanje provedeno diljem EU-a s osobama s invaliditetom pokazalo da njih 96 % smatra da pristup otvorenom tržištu nije prikladan ili da ga je potrebno poboljšati te da samo 10 % smatra da postojeće zakonodavstvo primjereno štiti osobe s invaliditetom od diskriminacije na otvorenom tržištu rada, a 18 % njih nije ni znalo da u njihovoj zemlji postoji zakonodavstvo kojim bi ih se zaštitilo od diskriminacije³⁴;
- Y. budući da ti podaci pokazuju da u Strategiji EU-a za osobe s invaliditetom 2010. – 2020. nije stavljen dovoljan naglasak na zapošljavanje osoba s invaliditetom i višedimenzionalnu diskriminaciju s kojom se suočavaju;
- Z. budući da uznemiravanje na radnom mjestu, uključujući seksualno uznemiravanje i odmazdu zbog prijavljivanja, otežava pristup radu i zapošljavanju, zadržavanje posla i jednak razvoj karijere, posebno za žene s invaliditetom;
- AA. budući da nepovoljan položaj, isključivanje i diskriminacija osoba s invaliditetom na tržištu rada nisu zaseban izazov, već su povezani s nedostatkom uključivog obrazovanja, među ostalim u ranom djetinjstvu; cjeloživotno učenje, uključujući strukovno osposobljavanje; prepreke, segregacija i diskriminacija prisutne u području stanovanja i zdravlja; nedovoljna pristupačnost prijevoza i drugih usluga i proizvoda; budući da su stoga za rješavanje te situacije potrebni cjelovit pristup i sveobuhvatne mjere;
- AB. budući da su mjere za promicanje mentalne dobrobiti i sprečavanje mentalnih bolesti i psihosocijalnih poteškoća na radnom mjestu ključne;
- AC. budući da je dostupnost radnih mjesta, usluga prijevoza i podrške, posebno osobne pomoći, i društva u cjelini od ključne važnosti kako bi osobe s invaliditetom učinkovito ostvarile svoje pravo na neovisan život i pravo na rad; budući da bi države članice također trebale podupirati stvaranje okruženja izgrađenog bez prepreka; budući da će nakon prenošenja Direktive (EU) 2019/882 o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga doći do znatnog poboljšanja društva bez prepreka i budući da je stoga potrebno pravovremeno i pomno pratiti njezino prenošenje;
- AD. budući da je ukidanje naknada čim osoba s invaliditetom počne s plaćenim radom visokorizična politika visokog stresa, velika prepreka pristupu radu i društveno nepravedna jer ne uzima u obzir veće troškove života s invaliditetom;
- AE. budući da različite definicije invaliditeta, raznolikost metoda procjene te različite i često nejasne klasifikacije invaliditeta koje se primjenjuju u državama članicama te nedostatak uzajamnog priznavanja statusa osoba s invaliditetom ometaju slobodu kretanja osoba s invaliditetom unutar EU-a;
- AF. budući da je podizanje razine osviještenosti ključno kako bi se poslodavcima i radnicima omogućilo da djeluju i reagiraju na odgovarajući način, na temelju

³³ Stonewall, „LGBT u Britaniji – radno izvješće”, 2018.

³⁴ Istraživanje je provela Europska mreža centara neovisnog življenja (ENIL).

poznavanja svojih obveza i prava u području nediskriminacije;

AG. budući da nove tehnologije, posebno sustavi umjetne inteligencije, imaju potencijal za razvoj učinkovitih, pristupačnih i nediskriminirajućih postupaka zapošljavanja, ali neuključiv tehnološki razvoj mogao bi predstavljati rizik od dodavanja novih prepreka i oblika diskriminacije; budući da članak 9. UNCRPD-a zahtijeva pristupačne informacije kao i pristup komunikacijskim tehnologijama i sustavima na ravnopravnoj osnovi s ostalima;

1. poziva institucije EU-a i države članice da potvrde svoju predanost ostvarivanju uključive jednakosti za osobe s invaliditetom te da u potpunosti provedu UNCRPD, uključujući njegov članak 27. o radu i zapošljavanju; u tu ih svrhu poziva da pojačaju napore i nastoje stvoriti uključivo, pristupačno i nediskriminirajuće tržište rada s holističkim pristupom politici životnog ciklusa za osobe s invaliditetom i za sve, u skladu s Ugovorima EU-a i pravima utvrđenima u europskom stupu socijalnih prava, kao i međunarodnim vrijednostima sadržanima u Programu UN-a do 2030. i ciljevima održivog razvoja; poziva na to da EU i države članice ratificiraju Fakultativni protokol UNCRPD-a;
2. vjeruje da se Direktiva o jednakosti pri zapošljavanju mora revidirati što je prije moguće kako bi se u potpunosti uskladila s odredbama UNCRPD-a i kako bi se proveo participativni postupak čiji je cilj osigurati izravnu i potpunu uključenost predstavničkih organizacija osoba s invaliditetom;

Za uključivo i pristupačno radno mjesto

3. poziva Komisiju i države članice da usvoje univerzalne standarde dizajna i smjernice o pristupačnosti okruženja, programa, usluga i proizvoda, uključujući radna mjesta te njihovu opremu i prostorije kako bi ih svi mogli koristiti;
4. poziva države članice da osiguraju razumnu prilagodbu za osobe s invaliditetom na radnom mjestu, a da radnici za to ne snose nikakve troškove; poziva Komisiju da pripremi jasne smjernice EU-a o razumnoj prilagodbi u kojima se detaljno navode njezini mogući oblici u skladu s potrebama pojedinca kako bi se članak 5. Direktive mogao učinkovito prenijeti u nacionalno zakonodavstvo; poziva Komisiju da pokrene postupke zbog povrede prava i potakne države članice da zajamče uspostavu sustava sankcija u slučaju nepružanja razumne prilagodbe jer je to oblik diskriminacije; smatra da bi Parlament mogao iskoristiti mogućnost pozivanja Komisije da pokrene takve postupke zbog povrede prava; poziva države članice da pripreme materijale za potporu i smjernice te da osiguraju odgovarajuće osposobljavanje u pristupačnim formatima za poslodavce, nositelje dužnosti, radnike i osobe s invaliditetom kako bi razvili potrebno znanje, vještine i svijest o praktičnoj provedbi razumne prilagodbe, čime bi se također uklonili mitovi o njezinim previsokim troškovima;
5. duboko žali zbog neravnomjerne i loše provedbe Direktive Vijeća 2000/78/EZ u nekim državama članicama, koje ne uspijevaju učinkovito i jednako pratiti i kažnjavati stalne povrede prava EU-a;
6. ističe da je pravo svih osoba na jednakost pred zakonom i zaštitu protiv diskriminacije

univerzalno pravo priznato Općom deklaracijom o ljudskim pravima, Konvencijom UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, međunarodnim sporazumima o građanskim i političkim pravima te o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koju su potpisale sve države članice; podsjeća da se Konvencijom br. 111 Međunarodne organizacije rada zabranjuje diskriminacija u području zapošljavanja i obavljanja zanimanja;

7. poziva države članice da iskoriste ili ispitaju uvođenje obveznih kvota za raznolikost na radnom mjestu kako bi potaknule uključivo radno mjesto s učinkovitim i razmjernim sankcijama za neusklađenost; predlaže da se novčane kazne ponovno investiraju kako bi se postiglo uključivanje; naglašava da takve mjere moraju biti razmjerne, uzimajući u obzir male organizacije; potiče države članice da podrže javna i privatna poduzeća u provedbi godišnjih planova raznolikosti s mjerljivim ciljevima i periodičnim ocjenjivanjem te da podrže poslodavce u zapošljavanju osoba s invaliditetom s pomoću mjera kao što su uspostava dobrovoljnog popisa ili jedinstvenog prozora kandidata s invaliditetom s pomoću kojih će zaposliti kandidate; poziva države članice da uvođenje kvota poprati osposobljavanjem poslodavaca u pogledu sadržaja i opsega primjenjivih pravila; poziva države članice da zaduže javne službe za zapošljavanje da pripreme dobrovoljni popis tražitelja zaposlenja s invaliditetom kako bi pomogle poslodavcima da ispune zahtjeve u pogledu kvota za raznolikost;
8. poziva institucije EU-a da budu primjer određivanjem kvote za raznolikost i posebne kvote za raznolikost u pogledu zapošljavanja osoba s invaliditetom izradom internih smjernica o razumnoj prilagodbi, osiguravanjem pravednosti i potpune pristupačnosti u postupku zapošljavanja i na radnom mjestu te zapošljavanjem osoba sa svim vrstama invaliditeta na svim razinama i aktivnim traženjem osoba s invaliditetom za popunjavanje radnih mjesta; poziva države članice da učine isto u svojim javnim upravama;
9. poziva države članice da usvoje održive uključive politike zapošljavanja, kao što su prilagođeni postupci zapošljavanja, skrb o radnim mjestima, prilagođeno, fleksibilno i podupirano zapošljavanje, dijeljenje radnih mjesta, pojedinačno zapošljavanje i potpora te uključiva poduzeća, uzimajući u obzir posebne značajke osoba s različitim vrstama invaliditeta, čime će olakšati njihov pristup tržištu rada; poziva države članice da:
 - koriste fiskalne poticaje i druge mjere financijske potpore za poduzeća, uključujući MSP-ove, koja zapošljavaju osobe s invaliditetom ili im pružaju strukovno osposobljavanje i naukovanje;
 - podupiru uključiva poduzeća koja putem javne nabave osiguravaju radna mjesta za osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada;
 - promiču prilagođene modele posredovanja u radu;
 - promiču društveno odgovorno poslovanje u pogledu zapošljavanja osoba s invaliditetom i podupiru organizacije socijalne ekonomije koje svoju dobit ponovno ulažu u socijalne ciljeve;
 - informiraju poslodavce o tim politikama i poticajima;poziva države članice da podrže poduzeća koja nude ciljane mjere pozitivnog djelovanja kako bi se riješio problem višestrukog nepovoljnog položaja; poziva države članice da razmjenjuju najbolje prakse kako bi utvrdile i primijenile ciljanu kombinaciju mjera za potporu ravnopravnom zapošljavanju osoba s invaliditetom;
10. poziva Komisiju i države članice da hitno uspostave mjere za procjenu ključnih

trendova za budućnost rada iz perspektive invaliditeta uz aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom kako bi utvrdile i pokrenule specifične mjere kako bi tržište rada postalo uključivije s obzirom na raznolikost osoba s invaliditetom; u tom kontekstu naglašava važnost uključivih i dostupnih inicijativa s odgovarajućim financiranjem usmjerenih na cjeloživotno učenje, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje te razvoj vještina za osobe s invaliditetom od rane dobi, s posebnim naglaskom na digitalnim i zelenim vještinama u skladu s okolnostima i zahtjevima trenutačnog i budućeg tržišta rada koji se brzo mijenjaju; isto tako ističe važnost pružanja odgovarajuće potpore osobama s invaliditetom tijekom njihova života, boljeg korištenja inovativnih tehnologija kako bi se ujednačili uvjeti i uklonile prepreke obrazovanju i zapošljavanju te kako bi se osobama s invaliditetom olakšao pristup digitalnim alatima i softveru koji su neophodni za njihov neovisan život;

11. poziva države članice da povećaju kapacitete javnih službi za zapošljavanje kako bi se stvorila mreža uključivih poduzeća, da na svakoj razini zaposle specijalizirane pomoćnike za posao, poput mentora za posao, koji pružaju individualiziranu procjenu potreba, osposobljavanje i potporu osobama s invaliditetom koje traže posao te asistente za pružanje posla dok god je to potrebno kako bi se osobama s invaliditetom pomoglo da rade na otvorenom tržištu rada;
12. poziva države članice da promiču pristupe koji se temelje na ljudskim pravima u obrazovanju s ciljem uspostave uključivih i nediskriminirajućih obrazovnih sustava te da podupiru razvoj i pružanje osposobljavanja o univerzalnom dizajnu, razumnoj prilagodbi i raznolikosti na radnom mjestu za studente na relevantnim fakultetima uz sudjelovanje osoba s invaliditetom te da olakšaju osposobljavanje mentora za posao, asistenata za pružanje posla, savjetnika za invaliditet i raznolikost s naglaskom na posebnosti različitih invaliditeta;
13. poziva države članice da zajednički s predstavnicima osoba s invaliditetom kontinuirano ocjenjuju karakteristike, raznolikost i učinkovitost postojećih zaštićenih radionica za pružanje vještina za zapošljavanje osobama s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, da se pobrinu za to da budu obuhvaćeni i zaštićeni pravnim okvirima koji obuhvaćaju socijalnu sigurnost, radne uvjete, minimalne plaće, postupno ukidajući odredbe kojima se krši UNCRPD, posebice njegov članak 27.; poziva Komisiju da prati taj proces; podsjeća da bi zaštićene radionice trebale biti ograničene na određeno razdoblje radnog vijeka osoba s invaliditetom; u tom pogledu poziva države članice da razviju i promiču uključive modele zapošljavanja na otvorenom tržištu rada i izvan zaštićenih radionica, u potpunosti u skladu s UNCRPD-om; nadalje ustraje u tome da bi radnici s invaliditetom u zaštićenim radionicama trebali imati barem jednaka prava i status kao i radnička prava osoba koje rade na otvorenom tržištu rada; u tom pogledu poziva države članice da ubrzaju deinstitutionalizaciju, osiguraju učinkovite, regionalne i decentralizirane sustave skrbi, uključujući usluge socijalne aktivacije, na svim razinama društva te da osiguraju lakše uključivanje osoba s invaliditetom na otvoreno tržište rada i u društvo u cjelini;
14. žali zbog činjenice da diskriminacija utemeljena na religiji ili uvjerenju, invaliditetu, dobi ili spolnoj orijentaciji može ugroziti postizanje ciljeva iz Ugovora o Europskoj uniji (UEU);
15. pozdravlja inicijative Komisije kao što je Nagrada za pristupačnost grada osobama s

invaliditetom i zalaže se za inicijative na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;

16. žali zbog toga što se osobe s intelektualnim ili psihosocijalnim teškoćama pri ostvarivanju svojih prava suočavaju s višestrukim pravnim, institucijskim, komunikacijskim i društvenim preprekama, što ih sprečava da glasaju, da se kandidiraju na izborima za javnu dužnost, da sudjeluju u građanskom životu ili da jednostavno imaju pravo odlučivati o vlastitom životu; potiče države članice da poduzmu hitne mjere za reformu svojih pravnih okvira kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom imaju pravnu sposobnost na jednakoj osnovi kao i druge osobe u svim aspektima života, u skladu s člankom 12. Konvencije, te podsjeća da se moraju zajamčiti politička prava osoba s invaliditetom i mogućnost da ih one uživaju na ravnopravnoj osnovi s drugima, u skladu s člankom 29. Konvencije;
17. poziva Komisiju i države članice da zajamče da se sredstva EU-a ne troše na odvojene programe zapošljavanja za osobe s invaliditetom bez mogućnosti pronalaska nezaštićenog zaposlenja;

Za radno mjesto bez diskriminacije

18. poziva Komisiju i države članice da pojačaju suradnju s osobama s invaliditetom, njihovim predstavničkim organizacijama i tijelima za ravnopravnost s ciljem pripreme i pokretanja sveobuhvatnih kampanja za podizanje svijesti i ciljanog osposobljavanja u pristupačnim formatima i znakovnim jezicima, usmjerenih na poslodavce, nositelje dužnosti u svim područjima i društvu u širem smislu, u pogledu sposobnosti i doprinosa osoba s invaliditetom te o koristima raznolikosti, jednakosti i nediskriminacije, kako bi se iskorijenila postojeća stigmatizacija i predrasude protiv osoba s invaliditetom, radi borbe protiv nasilja i zlostavljanja i kako bi se ostvarila uključiva jednakost za sve;
19. ističe važnost pristupa informacijama za žrtve diskriminacije; smatra da države članice moraju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da žrtve mogu dobiti i da im se pruže razumni i raspoloživi pravni savjeti i pravna pomoć tijekom cijelog pravosudnog postupka, uključujući i povjerljivo osobno savjetovanje te emocionalnu, osobnu i moralnu podršku koju pružaju tijela za jednakost ili odgovarajući posrednici; nadalje, poziva države članice da se bore protiv uznemiravanja i nasilja na radu koje ugrožava dostojanstvo osobe i/ili stvara agresivno radno okruženje;
20. poziva države članice da poduzmu aktivne mjere za zaštitu nediskriminacije za sve, uključujući osobe s invaliditetom, da osiguraju, u skladu s UNCRPD-om, pristupačnost radnih mjesta, prijevoza i izgrađenog okoliša te da osiguraju razumne prilagodbe osobama s invaliditetom u svim fazama rada, od zapošljavanja do napredovanja u karijeri, radi sigurnih i zdravih radnih uvjeta i pomoći putem rada; poziva institucije EU-a da poduzmu iste mjere; poziva države članice da se pobrinu za to da osobe s invaliditetom mogu ostvarivati svoja radnička i sindikalna prava pod jednakim uvjetima te da su zaštićena od nasilja, zlostavljanja na radnom mjestu, zlostavljanja na internetu i uznemiravanja, uključujući spolno uznemiravanje, posebno ono usmjereno na žene s invaliditetom; u tu svrhu potiče države članice da ratificiraju Istanbulsku konvenciju koja bi trebala imati transverzalni učinak na cjelokupno zakonodavstvo EU-a s posebnim naglaskom na žene s invaliditetom koje su suočene s višestrukom diskriminacijom i češće su žrtve uznemiravanja na radnom mjestu; poziva institucije EU-a da poduzmu iste mjere;

21. također naglašava potrebu za Jamstvom za prava osoba s invaliditetom s posebnim mjerama usmjerenima na potrebe žena s invaliditetom;
22. poziva Komisiju i države članice da zajamče da se politike uključivanja koje se provode na sektorskoj razini i razini poduzeća uspostave uz savjetovanje s predstavnicima radnika;
23. poziva Komisiju i države članice da pruže potporu radnicima s invaliditetom koji je posljedica nesreće da nastave raditi ili da dotičnoj osobi ponude ekvivalentan posao koji odražava njihove nove vještine, bez gubitka prava i radnih uvjeta koje su imali prije ozljede;
24. poziva Komisiju i države članice da pri pružanju potpore u zapošljavanju i ponovnom zapošljavanju osoba s invaliditetom zauzmu preventivan i uključiv pristup sigurnosti i zdravlju na radnom mjestu; napominje da bi se to moglo postići integriranim načinima koji kombiniraju sigurnost i zdravlje na radnom mjestu s raznim oblicima mjera zapošljavanja kao što su individualizirana potpora, savjetovanje, usmjeravanje te pristup općem i strukovnom obrazovanju i osposobljavanju;
25. poziva Komisiju i države članice da riješe problem postojećih razlika u plaćama s obzirom na rod, invaliditet i etničko podrijetlo te da se tako bore protiv izravne i neizravne diskriminacije u plaćama i rizika od siromaštva unatoč zaposlenju za radnike koji se suočavaju s preprekama na poslu i koji su izloženi višestrukoj diskriminaciji, posebice LGBTI osoba, žena, Roma i izbjeglica; očekuje da će Komisija u prvom tromjesečju 2021. predstaviti najavljeno zakonodavstvo o transparentnosti plaća na radnom mjestu kako bi se borila protiv razlike u plaćama s kojom se suočavaju društvene skupine u nepovoljnom položaju, posebno osobe s invaliditetom;
26. naglašava da zaštita transrodnih osoba od diskriminacije pri zapošljavanju mora biti učinkovita i poziva države članice da se bore protiv te diskriminacije, posebno u području zapošljavanja;
27. poziva države članice da osobama s invaliditetom, prilikom ulaska na tržište rada ili prelaska određenog dohodovnog praga, ne oduzmu naknade kojima se pokrivaju dodatni troškovi povezani s invaliditetom jer takva praksa pridonosi siromaštvu unatoč zaposlenju i siromaštvu u starijoj dobi jer te naknade služe kao potpora osobama s invaliditetom u prevladavanju prepreka i mogu pomoći u jamčenju njihova dostojanstva i jednakosti;
28. poziva države članice da omoguće dovoljnu fleksibilnost u pružanju socijalne potpore i naknada kako bi se osigurala njihova prilagodljivost pojedinačnim potrebama i karijerama osoba s invaliditetom;
29. traži od Komisije da procijeni jesu li države članice uvele detaljne odredbe za ostvarivanje prava na rodiljni dopust, očinski dopust, roditeljski dopust te bolovanje, kao i fleksibilne radne uvjete te da provjeri jesu li oni prilagođeni različitim potrebama majki s invaliditetom, majki djece s invaliditetom ili dugotrajnom bolešću ili majki u posebnim okolnostima, kao što su one koje se suočavaju s preranim porodom; poziva na donošenje ambicioznijih mjera za promicanje jednake uloge muškaraca kao njegovatelja; poziva države članice da predstave nacionalne strategije za potporu neformalnim njegovateljima; ustraje u potrebi za visokokvalitetnim i pristupačnim

uslugama skrbi o djeci kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje žena u radnom okruženju;

30. poziva Komisiju da predloži zakonodavstvo o standardima za tijela za jednakost nakon konzultacija s organizacijama koje predstavljaju osobe s invaliditetom, čime bi im se dali snažniji mandat i adekvatni resursi za zaštitu jednakog postupanja prema osobama s invaliditetom i osiguralo širenje pristupačnih informacija za sve;
31. poziva Komisiju i države članice da osiguraju održivo financiranje izgradnje kapaciteta predstavničkih organizacija osoba s invaliditetom i prepoznaju njihovu važnu ulogu u borbi protiv diskriminacije osoba s invaliditetom;
32. poziva Komisiju i države članice da usklade definiciju invaliditeta i zajamče uzajamno priznavanje statusa osobe s invaliditetom u svim državama članicama kako bi se osiguralo slobodno kretanje osoba s invaliditetom i uživanje njihovih prava koja proizlaze iz građanstva EU-a; u tu svrhu poziva Komisiju i države članice da provedu studiju postojećeg zakonodavstva i prikupe najbolje prakse od država članica; potvrđuje da je slobodno kretanje temeljno pravo u EU-u; stoga poziva Komisiju i države članice da prošire upotrebu iskaznice EU-a za osobe s invaliditetom na sve države članice i da prošire njezino područje primjene tako što će omogućiti priznavanje invaliditeta i pristup uslugama diljem EU-a, čime će se osobama s invaliditetom olakšati život i rad u inozemstvu; poziva Komisiju da uspostavi središnju informacijsku točku na nacionalnim znakovnim jezicima i u pristupačnim formatima za osobe s invaliditetom o uslugama dostupnima osobama s invaliditetom u različitim državama članicama;
33. poziva Komisiju i države članice da prepoznaju i promiču osobnu pomoć pod vodstvom korisnika u skladu s općom napomenom br. 5 Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom, kako bi se potaknuo samostalan život i uključenost na tržište rada; podsjeća da se zbog posebne prirode osobne pomoći odredbe o slobodnom kretanju moraju prilagoditi potrebama osoba s invaliditetom; poziva EU da poduzme mjere za rješavanje pitanja osobne pomoći, posebno u pogledu slobodnog kretanja osoba s invaliditetom i njihovih osobnih asistenata;
34. podsjeća na to da nove tehnologije predstavljaju i mogućnosti i izazove za sve radnike, posebno za osobe s invaliditetom; u tom pogledu naglašava da bi nove tehnologije mogle predstavljati velike izazove u pogledu pristupačnosti za osobe s invaliditetom; stoga ističe da pristupačnost mora biti preduvjet za svaku inicijativu EU-a te da bi EU trebao poduzeti mjere za potporu primjeni univerzalnog dizajna i jamčenje dostupnosti i cjenovne pristupačnosti pomoćnih tehnologija; poziva Komisiju da u skladu s UNCRPD-om zajamči potpunu i učinkovitu dostupnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija i sustava na ravnopravnoj osnovi te da u tom kontekstu primijeni smjernice kojima se podupiru programeri tehnologija umjetne inteligencije kako bi se u razvojnim procesima uzele u obzir potrebe osoba s invaliditetom, čime bi se izbjeglo stvaranje novih diskriminatorskih pristranosti; poziva Komisiju i države članice da podupru istraživačke programe usmjerene na razvoj pomoćnih tehnologija, uključujući robotiku, digitalne tehnologije i umjetnu inteligenciju, kako bi se omogućila potpuna integracija osoba s invaliditetom u sve aspekte života; poziva države članice da osiguraju da osobe s invaliditetom imaju pristup cjenovno pristupačnim digitalnim alatima i softveru koji su prilagođeni njihovim potrebama te da se pri definiranju najprikladnijih digitalnih alata ili softvera za pojedinačne potrebe osoba s invaliditetom

temelje na stručnom znanju organizacija koje predstavljaju osobe s invaliditetom;

Daljnje ciljane mjere i uključivanje prava osoba s invaliditetom

35. pozdravlja javno savjetovanje Komisije o njezinoj strategiji EU-a za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020.; poziva Komisiju da stavi poseban naglasak na strategiju zapošljavanja te da obuhvati sve odredbe UNCRPD-a, da postavi jasne, mjerljive i ambiciozne ciljeve koje se odnose na raznolikost na radnom mjestu koja odražava heterogenost osoba s invaliditetom, da riješi pitanje višestruke i višedimenzionalne diskriminacije te da prati učinkovitost strategije uz sudjelovanje osoba s invaliditetom i njihovih predstavničkih organizacija; naglašava da je suradnja s tijelima, socijalnim partnerima, organizacijama i civilnim društvom na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini neophodna za provedbu strategije i UNCRPD-a; poziva Komisiju da predloži mjere za suočavanje s izazovima povezanim s bolešću COVID-19 i kršenjem prava osoba s invaliditetom; naglašava da se diskriminacija na temelju invaliditeta pogoršala tijekom pandemije bolesti COVID-19, ugrožavajući živote osoba s invaliditetom i ugrožavajući njihovo fizičko i mentalno zdravlje; poziva Komisiju da poveže buduću strategiju za osobe s invaliditetom s procesom Europskog semestra;
36. poziva na prikupljanje podataka o invaliditetu na razini EU-a s pristupom utemeljenim na ljudskim pravima, uključujući zapošljavanje i strukovno obrazovanje i osposobljavanje, razvrstanih prema spolu, dobi, vrsti invaliditeta, rasi/etničkom podrijetlu, spolnoj orijentaciji, razini obrazovanja itd., uključujući osobe s invaliditetom koje su dosad bile izostavljene iz statističkih podataka; poziva na prikupljanje podataka o utjecaju krize uzrokovane bolešću COVID-19 na osobe s invaliditetom kako bi se predložile politike za pripremu za buduće krize;
37. poziva sve institucije EU-a i države članice da postupaju u skladu sa sloganom „ništa o nama bez nas” i da uspostave blisku suradnju s osobama s invaliditetom i njihovim predstavničkim organizacijama, da iskoriste njihova stručna znanja te da ih aktivno uključe u sve faze donošenja relevantnih odluka, zakonodavstva, strategija, politika i program, uključujući glavne;
38. poziva Komisiju i države članice da uključe prava osoba s invaliditetom, uzimajući u obzir posebnu situaciju osoba izloženih višestrukoj diskriminaciji, u sve prijedloge povezane sa zapošljavanjem, uključujući one koji se odnose na očekivane promjene u budućnosti rada, kao i pri osmišljavanju i provedbi mjera usmjerenih na razvoj digitalnih i zelenih vještina;
39. poziva Komisiju, posebno Radnu skupinu za ravnopravnost, i države članice da sustavno uključuju prava osoba s invaliditetom, s posebnim naglaskom na osobe izložene višedimenzionalnoj diskriminaciji, u sve relevantne zakone, politike i programe s obzirom na to da je jednakost u zapošljavanju neodvojiva od jednakog pristupa obrazovanju, zdravstvu, stanovanju, pravdi i socijalnoj zaštiti te da se usredotoče na pristupačnost kako bi se ostvario napredak prema dostupnom izgrađenom okruženju, javnim prostorima, prometu te informacijskim i komunikacijskim tehnologijama itd.; u tom pogledu naglašava potrebu za uspostavljanjem kontaktne točke za osobe s invaliditetom u svim institucijama EU-a, uključujući u svim glavnim upravama Komisije i agencijama EU-a, te međuinstitucijskog koordinacijskog mehanizma kako bi se osiguralo uključivanje invaliditeta u sve zakonodavstvo EU-a;

40. zabrinut je zbog postojanja znatnih prepreka u pristupu informacijama i komunikaciji za osobe s invaliditetom, posebno za slijepe i gluhe osobe, osobe s intelektualnim teškoćama i osobe s poremećajima iz spektra autizma; podsjeća da razlike u sposobnosti pojedinaca da primaju i prenose informacije te da koriste informacijske i komunikacijske tehnologije doprinose jazu u pogledu znanja, zbog čega nastaju nejednakosti;
41. poziva na međusektorsku i sveobuhvatnu reviziju prava i politike Unije kako bi se osigurala njihova potpuna usklađenost s UNCRPD-om;
42. poziva države članice da integriranim pristupom riješe problem diskriminacije i nasilja nad djecom s invaliditetom te da prepoznaju da su ona izložena većem riziku da postanu žrtve takvog ponašanja; naglašava da bi glas djece s invaliditetom trebao biti zastupljen u oblikovanju, provedbi i praćenju zakona, politika, usluga i mjera koje se na njih odnose;
43. naglašava da je u novi pakt o migracijama i azilu potrebno uvrstiti posebne i odgovarajuće odredbe kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na potrebe osoba s invaliditetom u svim fazama i postupcima;
44. žali zbog toga što se pravom Unije pojedinci ne štite od diskriminacije na temelju invaliditeta izvan radnog mjesta i područja zapošljavanja;
45. poziva Vijeće da bez daljnje odgode deblokira pregovore o predloženoj horizontalnoj direktivi protiv diskriminacije i o njoj postigne dogovor, čime bi se zaštita osoba s invaliditetom proširila izvan područja zapošljavanja;
46. duboko je zabrinut je zbog toga što većina općih programa, uključujući programe obuhvaćene strukturnim fondovima, ne dopijeva do onih koji se nalaze u najnepovoljnijem položaju, uključujući osobe s invaliditetom; stoga poziva Europski revizorski sud da temeljito provjeri uspješnost programa EU-a, s posebnim naglaskom na programe obrazovanja i zapošljavanja kao što su Europski socijalni fond plus (ESF+), Inicijativa za zapošljavanje mladih (YEI), Europski fond za regionalni razvoj (ERDF) i Erasmus+;
47. poziva Komisiju da zajamči da će se sredstvima EU-a poštovati standardi EU-a i međunarodni standardi ljudskih prava te konvencije poput UNCRPD-a te da se njima neće podupirati mjere i programi koji doprinose segregaciji i socijalnoj isključenosti; nadalje, poziva Komisiju da financira mjere za stvaranje pristupačnih okruženja, proizvoda, usluga, praksi i uređaja, za poticanje deinstitucionalizacije i podupiranje osobne pomoći te da zajamči da mjere financirane sredstvima EU-a dopru do osoba s invaliditetom i osiguraju njihovo aktivno sudjelovanje u društvu;
 - o
 - o o
48. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću, vladama i parlamentima država članica i država kandidatkinja, Agenciji EU-a za temeljna prava, Europskom revizorskom sudu, Sudu Europske unije, Europskom ombudsmanu, Odboru regija, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru radi distribucije podnacionalnim

parlamentima i vijećima, Vijeću Europe i Ujedinjenim narodima.

13.1.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA GRAĐANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJE POSLOVE

upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja

o provedbi Direktive Vijeća 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja u svjetlu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (2020/2086(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Lucia Ćuriš Nicholsonová

PRIJEDLOZI

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. podsjeća da je svrha Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom („Konvencija”), koju je potpisao i EU, da promiče, zaštititi i osigura da sve osobe, bez obzira na vrstu dugoročnih fizičkih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih teškoća, potpuno i jednako uživaju sve ljudske i temeljne slobode; naglašava da su se ratifikacijom Konvencije EU i države članice obvezali na poduzimanje napora dogovorenih na međunarodnoj razini kako bi se osobama s invaliditetom zajamčila temeljna prava te kako bi se promicala njihova uključenost u društvo i aktivno zapošljavanje; ističe da iako prema Agenciji Europske unije za temeljna prava (FRA) ratifikacija Konvencije od strane svih država članica i samog EU-a predstavlja veliku prekretnicu, i dalje postoje razlike između obećanja danih u Konvenciji i stvarnog stanja na terenu³⁵;
2. poziva EU i države članice da ratificiraju Fakultativni protokol uz Konvenciju;
3. naglašava da je pravo osoba s invaliditetom na ostvarivanje koristi od mjera čiji je cilj osiguravanje njihove neovisnosti, društvene i profesionalne uključenosti te njihova sudjelovanja u životu zajednice također obuhvaćeno Poveljom EU-a o temeljnim pravima, koja je obvezujuća za EU i države članice pri provedbi prava Unije; podsjeća da EU i države članice moraju poštovati prava i načela utvrđena u Povelji te promicati

³⁵ Izvješće FRA-e o temeljnim pravima za 2019. godinu.

njezinu primjenu; ističe da je potrebno podići razinu osviještenosti i poboljšati informiranost o Povelji;

4. naglašava da se u članku 19. Konvencije navodi pravo na neovisan život i uključenost u zajednicu, čime se povezuju načela jednakosti, autonomije i uključenosti; poziva na promjenu životnih uvjeta i usluga potpore za osobe s invaliditetom te prijelaz s institucionalnog i drugog segregacijskog uređenja na sustav kojim se omogućuje sudjelovanje u društvu; poziva države članice da u svoje strategije deinstitutionalizacije uvrste konkretne ciljeve s utvrđenim vremenskim okvirom, da ih na odgovarajući način financiraju i da razviju mehanizme kojima bi se osigurala učinkovita koordinacija među relevantnim tijelima u različitim administrativnim sektorima i na različitim razinama³⁶;
5. ističe da je uključiv pristup obrazovanju koji se temelji na ljudskim pravima nužan preduvjet za poticanje sudjelovanja u društvu i pristupa tržištu rada osoba s invaliditetom;
6. smatra da promicanje ravnopravnosti u području zapošljavanja i obavljanja zanimanja može biti učinkovito jedino uz sveobuhvatnu borbu protiv diskriminacije u svim područjima života, i na europskoj razini i na nacionalnim razinama; ističe da je posebni izvjestitelj UN-a za prava osoba s invaliditetom prepoznao razumnu prilagodbu i pristupačnost kao ključne sastavnice za uspostavu politika u kojima se vodi računa o osobama s invaliditetom³⁷;
7. poziva države članice da u potpunosti provedu zakonodavstvo EU-a u području pristupačnosti; smatra da je potrebno ukloniti fizičke, regulatorne, digitalne, logističke i društvene prepreke pristupačnosti; poziva Komisiju i države članice da promiču standarde pristupačnosti i univerzalnog oblikovanja okruženja, programa, usluga i proizvoda, koji se trebaju usvojiti uz savjetovanje s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih predstavljaju; naglašava da je potrebno jačati istraživanja i inovacije u području pristupačne tehnologije koja se primjenjuje na društvene i kulturne aktivnosti te na radne procese, uključujući rješenja za proširenje mogućnosti rada na daljinu, kako bi se osobama s invaliditetom olakšalo sudjelovanje u društvu i pristup zapošljavanju;
8. zabrinut je zbog postojanja znatnih prepreka u pristupu informacijama i komunikaciji za osobe s invaliditetom, posebno za slijepe i gluhe osobe, osobe s intelektualnim teškoćama i osobe u spektru autizma; podsjeća da razlike u sposobnosti pojedinaca da primaju i šire informacije te da koriste informacijske i komunikacijske tehnologije doprinose jaz u pogledu znanja, kojim se stvara nejednakost; zahtijeva da se promiče uporaba pristupačnih sredstava, načina i oblika komunikacije prilagođenih korisnicima;
9. žali zbog toga što se pravom Unije pojedinci ne štite od diskriminacije na temelju invaliditeta izvan radnog mjesta i područja zapošljavanja;
10. apelira na Vijeće da deblokira pregovore o predloženoj horizontalnoj direktivi o jednakosti kojom bi se s pomoću horizontalnog pristupa omogućila zaštita od

³⁶ FRA, *Od institucija do života u zajednici za osobe s invaliditetom: perspektive s terena*, 2018.

³⁷ Izjava Cataline Devandas-Aguilar, posebne izvjestiteljice za prava osoba s invaliditetom na 71. zasjedanju Opće skupštine, New York, 26. listopada 2016.

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=20764>

diskriminacije izvan područja zapošljavanja i zanimanja;

11. naglašava da se Konvencijom zabranjuje diskriminacija u širem smislu, uključujući uskraćivanje razumne prilagodbe te višestruku i intersekcijsku diskriminaciju koja proizlazi iz kombinacije razloga na kojima se ona može temeljiti; skreće pozornost na posebno osjetljiv položaj žena s invaliditetom i poziva na brzu ratifikaciju Istanbulske konvencije u Uniji i državama članicama; podsjeća da se Konvencijom također predviđaju mjere pozitivne diskriminacije koje države članice trebaju provesti ako je to potrebno, a koje mogu obuhvaćati posebne poticaje u području zapošljavanja³⁸;
12. poziva na međusektorsku i sveobuhvatnu reviziju prava i politike Unije kako bi se osigurala njihova potpuna usklađenost s Konvencijom;
13. naglašava da je u novi pakt o migracijama i azilu potrebno uvrstiti posebne i odgovarajuće odredbe kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na potrebe osoba s invaliditetom u svim fazama i postupcima;
14. poziva na donošenje mjera za borbu protiv predrasuda o vještinama i sposobnostima osoba s invaliditetom kako bi se osiguralo da ne trpe diskriminaciju na temelju takvih predrasuda; ističe da se neke osobe s invaliditetom mogu suočiti s dodatnim i specifičnim preprekama zbog kombinacije invaliditeta i drugih čimbenika, uključujući socioekonomske čimbenike; u tom pogledu naglašava da je potreban intersekcijski i holistički pristup politici životnog ciklusa kako bi se spriječila stigmatizacija, socijalna isključenost i siromaštvo; poziva na sveobuhvatne kampanje za podizanje razine osviještenosti usmjerene na opću javnost, roditelje i djecu, kao i javne službenike i stručnjake kako bi se istaknuo doprinos osoba s invaliditetom društvu; ističe da mediji mogu imati važnu ulogu u širenju informacija o osobama s invaliditetom i doprinosu promjenama za bolji stav javnosti prema njima;
15. naglašava da je potrebna zajednička definicija „invaliditeta” na razini EU-a u svim područjima politike EU-a, uključujući definicije relevantne ključne terminologije; napominje da ne postoji uzajamno priznavanje statusa osobe s invaliditetom među državama članicama EU-a; poziva Komisiju da razmotri daljnje mjere za uzajamno priznavanje invaliditeta i moguće mjere za olakšavanje slobodnog kretanja osoba s invaliditetom; poziva Komisiju da potakne sudjelovanje država članica u dobrovoljnom sustavu uzajamnog priznavanja iskaznice EU-a za osobe s invaliditetom;
16. pozdravlja uvrštavanje strategije EU-a za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030. u program rada Komisije za 2021.; ustraje u tome da bi buduća strategija trebala biti usmjerena na potpunu provedbu Konvencije i odražavati ishod javnog savjetovanja koje je Komisija provela prije njezine pripreme; naglašava da je suradnja tijela, organizacija i civilnog društva na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini neophodna za provedbu Konvencije; naglašava da bi se načelo da „osobe s invaliditetom moraju biti uključene u donošenje odluka o osobama s invaliditetom” trebalo primjenjivati u svim postupcima donošenja odluka; potiče države članice i institucije EU-a da osiguraju odgovarajuća financijska sredstva i poboljšaju suradnju s organizacijama koje predstavljaju osobe s invaliditetom;
17. žali zbog toga što se osobe s intelektualnim ili psihosocijalnim teškoćama pri

³⁸ Odbor za prava osoba s invaliditetom, *Opća napomena br. 6 (2018.) o jednakosti i nediskriminaciji*.

ostvarivanju svojih prava suočavaju s višestrukim pravnim, institucijskim, komunikacijskim i društvenim preprekama, što ih sprečava da glasaju, da se kandidiraju na izborima za javnu dužnost, da sudjeluju u građanskom životu ili da jednostavno imaju pravu odlučivati o vlastitom životu; potiče države članice da poduzmu hitne mjere za reformu svojih pravnih okvira kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom imaju pravnu sposobnost na jednakoj osnovi kao i druge osobe u svim aspektima života, u skladu s člankom 12. Konvencije, te podsjeća da se moraju zajamčiti politička prava osoba s invaliditetom i mogućnost da ih one uživaju na ravnopravnoj osnovi s drugima, u skladu s člankom 29. Konvencije;

18. poziva države članice da integriranim pristupom riješe problem diskriminacije i nasilja nad djecom s invaliditetom te da prepoznaju da su ona suočena s većim rizikom od toga da postanu žrtve takvog ponašanja; naglašava da bi glas djece s invaliditetom trebao biti zastupljen u oblikovanju, provedbi i praćenju zakona, politika, usluga i mjera koje se na njih odnose;
19. žali zbog toga što je rizik od izloženosti iskorištavanju, nasilju i zlostavljanju znatno veći za osobe s invaliditetom³⁹; zabrinut je zbog nedovoljne razine osviještenosti o pravima žrtava i mogućnosti traženja pravne zaštite te zbog nedovoljnog prijavljivanja svih oblika diskriminacije i kršenja temeljnih prava osoba s invaliditetom; naglašava da prema Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju (OESS) strah osoba s invaliditetom da ih vlasti neće ozbiljno shvatiti znatno doprinosi nedovoljnom prijavljivanju⁴⁰; potiče Komisiju i države članice da osiguraju da se sva nadležna tijela i stručnjaci usmjere na izgradnju kapaciteta kako bi se osiguralo njihovo razumijevanje pristupa invaliditetu koji počiva na temeljnim pravima; smatra da je potrebno ojačati nacionalna tijela za jednakost i poboljšati pristup pravosudnim i izvansudskim mehanizmima, među ostalim prilagođenim metodama pomoći i komunikacije, kao i pojednostavljenjem često dugotrajnih i složenih pravnih postupaka;
20. žali zbog toga što je pandemija bolesti COVID-19 dodatno pogoršala diskriminaciju i isključenost s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, posebno u pogledu osoba koje žive u institucijama⁴¹; naglašava da su psihosocijalna potpora i osnaživanje prijeko potrebni za borbu protiv učinaka izolacije i porasta nasilja u obitelji, što posebno utječe na osobe s invaliditetom⁴²; zabrinut je zbog nedovoljnog ulaganja i nedovoljnog djelovanja vlasti u tom pogledu; poziva na ciljane napore kako bi se osigurala odgovarajuća osobna zaštitna oprema za stručnjake i korisnike usluga skrbi i potpore kako bi se omogućio nastavak pružanja tih usluga u sigurnom okruženju; poziva Komisiju i države članice da mobiliziraju ključna ulaganja i resurse kako bi se zajamčio kontinuitet usluga skrbi i potpore, u skladu s načelima Konvencije i europskog stupa socijalnih prava, u okviru Investicijske inicijative kao odgovora na koronavirus (CRII i

³⁹ Vijeće Europe, *Zaštita osoba s invaliditetom od iskorištavanja, nasilja i zlostavljanja – Doprinos strategiji Vijeća Europe o pravima osoba s invaliditetom*, 2017.

⁴⁰ OESS, *Izješćivanje o zločinima iz mržnje*, 2015., i OESS-ODIHR, *Informativni članak o zločinima iz mržnje protiv osoba s invaliditetom*, 2017.

⁴¹ FRA, *Pandemija koronavirusa u EU-u – Posljedice u odnosu na temeljna prava*, 2020.; Inclusion Europe, *Zanemarivanje i diskriminacija. Porast – Kako je bolest COVID-19 utjecala na prava osoba s intelektualnim teškoćama i njihove obitelji* (2020.).

⁴² Ujedinjeni narodi, *Sažetak politike: Uključivi odgovor na bolest COVID-19 za osobe s invaliditetom*, svibanj 2020.

CRII +);

21. naglašava da je potrebno prikupiti čvrste, raščlanjene i usporedive podatke povezane s invaliditetom radi izrade politike na temelju dokaza u skladu s Konvencijom; žali zbog toga što se provedba politika ne prati na sveobuhvatan način s pomoću pokazatelja rezultata; predlaže da se napredak mjeri u odnosu na konkretne i ažurirane ciljeve postavljene na razini Unije na temelju rada Eurostata; ustraje u tome da bi praćenje trebalo provoditi neovisno tijelo koje uključuje osobe s invaliditetom; snažno potiče države članice da podatke o jednakosti obrađuju potpuno u skladu sa zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka i privatnosti.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	12.1.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 53 -: 4 0: 7
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Marcel de Graaff, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoș Tudorache, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Nathalie Loiseau, Sira Rego, Miguel Urbán Crespo, Hilde Vautmans, Petar Vitanov

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

53	+
EPP	Magdalena ADAMOWICZ, Vladimír BILČÍK, Vasile BLAGA, Ioan-Rareș BOGDAN, Lena DÜPONT, Andrzej HALICKI, Balázs HIDVÉGI, Livia JÁRÓKA, Jeroen LENAERS, Lukas MANDL, Nuno MELO, Roberta METSOLA, Nadine MORANO, Emil RADEV, Paulo RANGEL, Ralf SEEKATZ, Tomas TOBÉ, Javier ZARZALEJOS
S&D	Katarina BARLEY, Pietro BARTOLO, Caterina CHINNICI, Maria GRAPINI, Sylvie GUILLAUME, Evin INCIR, Marina KALJURAND, Łukasz KOHUT, Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR, Javier MORENO SÁNCHEZ, Birgit SIPPEL, Petar VITANOV, Bettina VOLLATH, Elena YONCHEVA
RENEW	Malik AZMANI, Sophia IN 'T VELD, Fabienne KELLER, Nathalie LOISEAU, Maite PAGAZAURTUNDÚA, Michal ŠIMEČKA, Ramona STRUGARIU, Dragoș TUDORACHE, Hilde VAUTMANS
GEENS/EFA	Patrick BREYER, Saskia BRICMONT, Damien CARÊME, Alice KUHNKE, Terry REINTKE, Tineke STRIK
THE LEFT	Clare DALY, Cornelia ERNST, Sira REGO, Miguel URBÁN CRESPO
NI	Laura FERRARA, Martin SONNEBORN

4	-
ID	Nicolas BAY, Jean-Paul GARRAUD, Marcel de GRAAFF
ECR	Assita KANKO

7	0
ID	Nicolaus FEST, Peter KOFOD, Annalisa TARDINO
ECR	Joachim Stanisław BRUDZIŃSKI, Jorge BUXADÉ VILLALBA, Nicola PROCACCINI, Jadwiga WIŚNIEWSKA

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

3.12.2020

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST

upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja

o provedbi Direktive Vijeća 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja u svjetlu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (2020/2086(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Rosa Estaràs Ferragut

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da su žene najviše pogođene nezaposlenošću i budući da je u EU-u u prosjeku zaposleno samo 48,3 % žena s invaliditetom, za razliku od 53,3 % muškaraca s invaliditetom¹ te je samo 20,7 % žena s invaliditetom u punom radnom odnosu, za razliku od 28,6 % muškaraca s invaliditetom²;
- B. budući da brojke pokazuju da u prosjeku 29,5 % žena s invaliditetom u EU-u prijete rizik od siromaštva i socijalne isključenosti, za razliku od 27,5 % muškaraca s invaliditetom³;
- C. budući da su temeljne vrijednosti EU-a ugrožene, kako je pokazalo istraživanje Agencije EU-a za temeljna prava (FRA)⁴, i čak i dvadeset godina nakon donošenja Direktive o jednakosti pri zapošljavanju LGBTI osobe doživljavaju diskriminaciju na razini zapošljavanja;
- D. budući da se žene i djevojčice tijekom cijeloga života suočavaju s različitim oblicima diskriminacije, a one s invaliditetom suočavaju se s višestrukim i višedimenzionalnim oblicima diskriminacije i na temelju spola i na temelju invaliditeta, uključujući izravnu i neizravnu diskriminaciju, diskriminaciju na osnovi povezanosti, uskraćivanje razumne prilagodbe te strukturnu ili sustavnu diskriminaciju;
- E. budući da takva diskriminacija utječe i na obrazovanje; budući da digitalna i zelena

¹ Statistika Europske unije o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC 2017.).

² Europski institut za ravnopravnost spolova (Indeks ravnopravnosti spolova za 2019.).

³ Statistika Europske unije o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC, 2018.).

⁴ „*Dug put do jednakosti za LGBTI zajednicu*”, FRA, 2020.

tranzicija stvaraju potražnju za radnicima sa sve specijaliziranijim digitalnim i zelenim vještinama; budući da i dalje postoje rodne razlike u obrazovanju povezane s digitalizacijom i rodne razlike na digitalnom tržištu rada; budući da su osobe s invaliditetom često isključene iz obrazovanja, a time i iz tržišta rada i mogućnosti zapošljavanja, čime im se otežava pristup zapošljavanju na puno radno vrijeme i na taj način povećava nejednakost u zapošljavanju i plaći; budući da je podizanje razine osviještenosti ključno kako bi se poslodavcima i radnicima omogućilo da djeluju i reagiraju na odgovarajući način, na temelju poznavanja svojih obveza i prava u području nediskriminacije;

- F. budući da žene uglavnom preuzimaju odgovornost za brigu o kućanstvu i predstavljaju veliku većinu njegovatelja za osobe s invaliditetom; budući da su samohrane majke koje brinu o djeci s invaliditetom izložene ozbiljnom riziku od siromaštva i socijalne isključenosti; budući da diskriminacija na temelju dobi utječe na sve dobne skupine, zajedno s mogućim stereotipima i preprekama; budući da su starije žene s invaliditetom često jedini njegovatelji za članove obitelji s invaliditetom; budući da se to izravno odražava na njihovu podložnost siromaštvu i socijalnoj isključenosti, kao i na njihov pristup radnim mjestima i profesionalni razvoj te može negativno utjecati na uvjete njihova zapošljavanja;
1. poziva Komisiju i države članice da sustavno uvrštavaju interese i prava žena i djevojčica s invaliditetom u sve akcijske planove, strategije i politike, posebno u pogledu obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, s naglaskom na diskriminaciji na temelju roda i invaliditeta;
 2. žali zbog činjenice da je dob važna osnova za diskriminaciju pri zapošljavanju; smatra da su starije žene i dalje često izložene stereotipima i preprekama na tržištu rada te poziva na međugeneracijsku pravdu koja se temelji na solidarnosti;
 3. naglašava da zaštita transrodnih osoba od diskriminacije pri zapošljavanju mora biti učinkovita i poziva države članice da se bore protiv te diskriminacije, posebno u području zapošljavanja;
 4. poziva države članice da razmotre mogućnost da se u Direktivu uvrste strategije za mjere pozitivne diskriminacije za skupine koje su podvrgnute teškoj i strukturnoj diskriminaciji, kao što su Romi;
 5. poziva države članice da pokrenu kampanje za podizanje razine osviještenosti o suzbijanju diskriminacije i da radnicima i široj javnosti pruže jasne informacije o njihovim pravima i obvezama, uključujući pravo na rad i zapošljavanje, s posebnim naglaskom na dostupnosti, uključujući pristup informacijama i komunikaciju, te razumnoj prilagodbi u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom, kako bi se iskorijenili svi oblici izričite ili latentne diskriminacije i upoznalo s načinima otkrivanja, suzbijanja i prijavljivanja diskriminacije, među ostalim zauzimanjem intersekcijskog pristupa za suzbijanje višestrukih oblika diskriminacije, te načinima pristupa postojećem zakonodavstvu o suzbijanju diskriminacije; poziva države članice da u tom pogledu razmjenjuju najbolje prakse usmjeravajući se na one koji su najizloženiji riziku, uključujući žene s invaliditetom, uz sudjelovanje socijalnih partnera, s obzirom na to da ti oblici diskriminacije otežavaju ulaganja u obrazovanje i

osposobljavanje, umanjuju napore koji se poduzimaju te predstavljaju prepreku razvoju karijere;

6. naglašava da je pravo na rad ključan preduvjet kako bi žene s invaliditetom zaista mogle uživati jednaka prava, ekonomsku neovisnost i profesionalno ispunjenje; traži od Komisije i država članica da poduzmu korake i mjere pozitivne diskriminacije te da usvoje odgovarajuće politike kako bi osigurale da za djevojčice i žene s invaliditetom vrijede ista pravila kao i za sve ostale za pristup tržištu rada, zapošljavanju i napredovanju, jednak pristup osposobljavanju i prekvalifikaciji, jednak pristup kreditima i drugim proizvodnim resursima, jednake plaće za rad jednake vrijednosti i sudjelovanje u donošenju odluka na ravnopravnoj osnovi sa svim ostalim zaposlenicima; poziva države članice da donesu mjere za borbu protiv diskriminacije i uznemiravanja na radnom mjestu, uključujući seksualno uznemiravanje s kojim se suočavaju žene s invaliditetom, kao što su akcijski planovi za borbu protiv diskriminacije pri zapošljavanju, posebno u pogledu roda, nacionalnosti, društvenog podrijetla, invaliditeta, seksualne orijentacije i rodnog identiteta, etničkog podrijetla i vjere; poziva države članice da donesu mjere za borbu protiv uznemiravanja na radnome mjestu s kojim se suočavaju osobe s invaliditetom; također naglašava potrebu za Jamstvom za prava osoba s invaliditetom s posebnim mjerama usmjerenima na potrebe žena s invaliditetom;
7. poziva Komisiju i države članice da pri oblikovanju i provođenju mjera u politike uvrste prava žena i djevojčica s invaliditetom s ciljem razvijanja digitalnih vještina i cjeloživotnog učenja te na taj način doprinesu dostupnim i nestereotipnim obrazovnim sustavima s uključivim obrazovnim mjerama kojima se ženama i djevojčicama s invaliditetom omogućavaju pripreme za sudjelovanje na tržištu rada, s posebnim naglaskom na digitalnim sposobnostima i cjeloživotnom učenju, te da ženama i djevojčicama s invaliditetom zajamče da mogu odabrati što žele studirati kako bi im se omogućilo da odaberu posao koji žele obavljati i koji je razmjern njihovim sposobnostima, a ne da ih se ograniči zbog nedostupnosti, predrasuda i stereotipa, te se time promicala njihova socijalna uključenost;
8. traži od Komisije da procijeni jesu li države članice uvele detaljne odredbe za ostvarivanje prava na rodiljni dopust, očinski dopust, roditeljski dopust te bolovanje, kao i fleksibilne radne uvjete te da provjeri jesu li oni prilagođeni različitim potrebama majki s invaliditetom, majki djece s invaliditetom ili dugotrajnom bolešću ili majki u posebnim okolnostima, kao što su one koje se suočavaju s preranim porodom; poziva na donošenje ambicioznijih mjera za promicanje jednake uloge muškaraca kao njegovatelja; poziva države članice da predstave nacionalne strategije za potporu neformalnim njegovateljima; ustraje u potrebi za visokokvalitetnim i pristupačnim uslugama skrbi o djeci kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje žena u radnom okruženju;
9. podsjeća da, kako je izjavio Odbor UN-a za prava osoba s invaliditetom, nepružanje razumne prilagodbe ženama s invaliditetom može predstavljati diskriminaciju u skladu s člancima 5. i 6. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom;
10. poziva na prikupljanje, ako je to moguće, relevantnih i točnih podataka o rodnoj

perspektivi i varijabli invaliditeta na tržištu rada te njegovoj socijalnoj dimenziji kako bi ih se koristilo kao temelj za nacionalne i europske strategije u vezi s invaliditetom, zapošljavanjem i rodnom ravnopravnošću;

11. s veseljem iščekuje evaluaciju trenutačne europske strategije za osobe s invaliditetom i prijedloga Komisije o budućoj europskoj strategiji za ravnopravnost osoba s invaliditetom za sljedeće višegodišnje razdoblje, koja će biti objavljena 2021., kombinirajući horizontalne i ciljne pristupe i uključujući snažnu rodnu perspektivu, među ostalim politikama kojima se promiču zapošljavanje, osposobljavanje, posredovanje pri zapošljavanju, jednake karijere, jednaka plaća za rad jednake vrijednosti, prilagodba na radnom mjestu i daljnje obrazovanje, uz posvećivanje pozornosti digitalnoj uključenosti žena s invaliditetom i potrebi za očuvanjem ravnoteže između poslovnog i privatnog života;
12. poziva Vijeće da usvoji horizontalnu direktivu o borbi protiv diskriminacije i da primijeni intersekcijski pristup u svim politikama i zakonodavstvu EU-a u području borbe protiv diskriminacije;
13. poziva na optimizaciju upotrebe postojećih instrumenata financiranja EU-a, kao što je Program o pravima, jednakosti i građanstvu, radi promicanja dostupnosti i nediskriminacije te rješavanja pitanja zapošljavanja i socioekonomskih uvjeta žena s invaliditetom; poziva države članice da relevantnim dionicima, uključujući organizacije civilnog društva i tijela za rodnu ravnopravnost, olakšaju pristup financiranju;
14. također poziva Komisiju i države članice da provedu mjere, kao što je optimizacija strukturnih fondova EU-a, za poticanje i promicanje poduzeća koja se bave zapošljavanjem osoba s invaliditetom kako bi se poboljšao njihov pristup mogućnostima zapošljavanja te kako bi ih se podržalo u poduzetništvu, primjerice osmišljavanjem certifikacijske oznake koja će biti uočljiva izvana, kako bi prepoznale njihovo poštovanje postojećih pravila i njihove napore u tom području te kako bi im pružile priliku da podijele inicijative koje su u tu svrhu provela;
15. poziva države članice da posebnu pozornost posvete otkrivanju nasilja nad ženama i djevojčicama s invaliditetom kako bi ga se pravovremeno identificiralo i spriječilo;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	1.12.2020
Rezultat konačnog glasovanja	+: 31 -: 1 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Viliija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andželika Anna Mozdżanowska, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Jessica Stegrud, Isabella Tovaglieri, Ernest Urtasun, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Lena Düpont, Elena Kountoura, Radka Maxová, Silvia Modig, Vera Tax

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

31	+
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
GUE/NGL	Elena Kountoura, Silvia Modig
ID	Simona Baldassarre, Annika Bruna, Isabella Tovaglieri
PPE	Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Sirpa Pietikäinen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Renew	Radka Maxová, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Pina Picierno, Evelyn Regner, Vera Tax
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Ernest Urtasun

1	-
ID	Christine Anderson

2	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Jessica Stegrud,

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

4.12.2020

MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE

upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja

o provedbi Direktive Vijeća 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja u svjetlu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (2020/2086(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Demetris Papadakis

PRIJEDLOZI

Odbor za predstavke poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava činjenicu da Odbor za predstavke prima veliki broj predstavki zbog nedovoljnog provođenja načela jednakog postupanja u pogledu pristupa uključivom obrazovanju, tržištu rada, strukovnog osposobljavanja, napredovanja i radnih uvjeta osoba s invaliditetom te da je stoga potrebno primijeniti složeniji pristup; ponavlja da bi internetski portal za predstavke trebao biti pristupačniji, transparentniji i otvoreniji za sve građane;
2. osuđuje činjenicu da se, kao što stoji u predstavkama, osobe s invaliditetom i dalje susreću s brojnim izazovima i diskriminacijom u pogledu pristupačnosti, sudjelovanja u zapošljavanju, obrazovanja i mobilnosti unutar EU-a; smatra da je neprihvatljivo da mnogi poslodavci još uvijek ne poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi riješili te probleme, bez obzira što su one ključne za ekonomsko i društveno uključivanje 100 milijuna osoba s invaliditetom u EU-u i unatoč činjenici da se na pojedinačne potrebe osoba s invaliditetom može odgovoriti zahvaljujući umjetnoj inteligenciji, digitalnim tehnologijama, alatima i aplikacijama koje su dostupne. ističe da to dovodi do isključivanja velikog broja dostupnih ljudskih resursa; smatra da je zapošljavanje na daljinu važno sredstvo za povećanje razine zaposlenosti radnika s invaliditetom i za poticanje konkretne transformacije radnih mjesta u pristupačna radna mjesta; ističe da je potrebno surađivati s privatnim sektorom kako bi se osigurali odgovarajući radni alati;
3. napominje da je jamčenje odgovarajuće prilagodbe za osobe s invaliditetom jedan od ključnih elemenata Direktive i da Komisija trebala nastaviti strogo pratiti njezino ispravno prenošenje u nacionalno zakonodavstvo;
4. žali zbog činjenice da diskriminacija utemeljena na religiji ili uvjerenju, invaliditetu, dobi ili seksualnoj orijentaciji može ugroziti postizanje ciljeva iz Ugovora o Europskoj uniji

(UEU);

5. ponovno poziva države članice da poduzmu konkretne mjere kako bi zajamčile da se u praksi prema osobama s invaliditetom postupaju s punom jednakosti, čime bi se spriječilo ili kompenziralo njihovo stavljanje u nepovoljan položaj, uzimajući u obzir mogućnosti koje nudi umjetna inteligencija, te im preporučuje da u svoje nacionalne programe reformi uključe zapošljavanje osoba s invaliditetom; poziva države članice da potiču poduzeća da osiguraju veću uključenost osoba s invaliditetom u svoje poslovanje; u tom smislu poziva na pojednostavljenje financijske i tehničke potpore pri zapošljavanju osoba s invaliditetom te na prilagodbu postupaka zapošljavanja kako bi osobe s invaliditetom imale lakši pristup ponudama za posao i postupcima prijave; ističe da je potrebno unaprijediti digitalne vještine među radno sposobnim stanovništvom i naglašava da će digitalizacija doprinijeti većoj društvenoj uključenosti i pomoći starijim osobama i radnicima s invaliditetom da ostanu na tržištu rada;
6. duboko žali zbog neravnomjerne i loše provedbe Direktive Vijeća 2000/78/EZ u nekim državama članicama koje ne uspijevaju učinkovito i jednako pratiti i kažnjavati konstantne povrede prava EU-a;
7. ističe da je pravo svih osoba na jednakost pred zakonom i zaštitu protiv diskriminacije univerzalno pravo priznato Općom deklaracijom o ljudskim pravima, Konvencijom UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, međunarodnim sporazumima o građanskim i političkim pravima te o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te Europskom konvencijom o ljudskim pravima koju su potpisale sve države članice; podsjeća da se Konvencijom br. 111 Međunarodne organizacije rada zabranjuje diskriminacija u području zapošljavanja i obavljanja zanimanja;
8. naglašava činjenicu da Direktiva Vijeća 2000/78/EZ ne sadrži nikakvu definiciju pojma invaliditeta i potiče države članice da tumače pravo EU-a na način da pojam invaliditeta temelje na Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom;
9. poziva države članice da dovrše pravni okvir Unije protiv diskriminacije te u tom pogledu pozdravlja pristupanje EU-a Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom; podsjeća da je Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom obvezujuća za EU, njegove institucije i države članice koje imaju izravnu obvezu da je u potpunosti provedu, uključujući njezin članak 27. o radu i zapošljavanju; ističe važnost ažuriranja pravnog okvira koji se odnosi na osobe koje nemaju pravnu sposobnost i to usvajanjem sustava donošenja odluka koji su popraćeni podrškom, s ciljem da se tim osobama u konačnici omogući ostvarivanje prava na zapošljavanje;
10. u skladu s člankom 6. UEU-a, ističe da je Europska unija utemeljena na načelima slobode, demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te vladavine prava, načela koja su zajednička svim državama članicama i da su temeljna prava, zajamčena Europskom konvencijom o ljudskim pravima i zajedničkim ustavnim tradicijama država članica, opća načela prava EU-a;
11. naglašava da bi države članice u zadanim rokovima trebale uložiti znatne napore za prilagodbu radnih mjesta pojedinačnim potrebama osoba s invaliditetom kako bi se poboljšala njihova dostupnost i zadovoljile posebne potrebe radnika s invaliditetom te kako bi se u privatnom sektoru promicalo poticajno okruženje za zapošljavanje osoba sa svim vrstama poteškoća na otvorenom tržištu rada; u tom cilju naglašava važnost šire

upotrebe modernih tehnologija i ustraje na promicanju dijaloga među socijalnim partnerima u cilju poticanja jednakog postupanja, uključujući, prema potrebi, i na zakonodavnoj razini, stalnom razmjenom najboljih praksi kako bi se prije svega poticalo uključivanje žena s invaliditetom, osoba u nepovoljnom socioekonomskom položaju, nacionalnih i jezičnih manjina te pripadnika skupine LGBTQ+ s invaliditetom; smatra da bi relevantna istraživanja trebala biti dostupna na jednostavnom jeziku; u tom kontekstu smatra da je politika poticaja i nagrada učinkovita u poboljšanju pristupačnosti radnih mjesta;

12. poziva Komisiju da s obzirom na te sustavne provedbene probleme hitno uspostavi učinkovito praćenje usklađenosti s direktivom na svim razinama u svim državama članicama, da odmah pokrene potrebne istrage u pogledu mogućih kršenja direktive te da prema potrebi pokrene postupke zbog povrede prava protiv odgovornih država članica;
13. ističe važnost pristupa informacijama za žrtve diskriminacije; smatra da države članice moraju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da žrtve mogu dobiti i da im se pruže razumni i raspoloživi pravni savjeti i pravna pomoć tijekom cijelog pravosudnog postupka, uključujući i povjerljivo osobno savjetovanje te emocionalnu, osobnu i moralnu podršku koju pružaju tijela za jednakost ili odgovarajući posrednici; nadalje, poziva države članice da se bore protiv uznemiravanja i nasilja na radu koje ugrožava dostojanstvo osobe i/ili stvara agresivno radno okruženje;
14. pozdravlja inicijative Komisije kao što je Nagrada za pristupačnost grada osobama s invaliditetom i zalaže se za inicijative na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
15. poziva sve države članice i Komisiju da poduzmu učinkovite radnje, u suradnji s organizacijama osoba s invaliditetom i socijalnim partnerima, kako bi se postigla društvena i ekonomska integracija osoba s invaliditetom, podigla razina osviještenosti u pogledu njihovih prava, razmijenila istraživanja i najbolje prakse i ustalo protiv nezaposlenosti mladih i starijih osoba jer nezaposlenost može dovesti do siromaštva, društvene isključenosti, problema s mentalnim zdravljem i beskućništva; poziva države članice da osobama s invaliditetom osiguraju pristup kvalitetnom obrazovanju te da im zajamče razumnu prilagodbu i donesu mjere zapošljavanja kao što su Garancija za mlade i programi razmjene poput Erasmus+; ponavlja da je važno izbjeći segregirano zapošljavanje i povezati osobe s invaliditetom s otvorenim tržištem rada te im tako pružiti mogućnost zapošljavanja u području po njihovu izboru;
16. ističe da osobe s invaliditetom imaju golem potencijal i talent koji se ne smije potratiti; ističe da bi, s obzirom na gospodarski učinak pandemije, EU trebala u potpunosti iskoristiti potencijal svih svojih građana;
17. potiče države članice da zadrže ili usvoje mjere kojima je cilj spriječiti ili nadoknaditi nedostatke, podupire organizacije čiji je glavni cilj poduzimanje konkretnih mjera za osobe kojima je potrebna pomoć te vjeruje da će analiza proporcionalnosti od slučaja do slučaja te izračun troškova i koristi i dalje utjecati na konkretne mjere koje poduzimaju države članice u okviru pozitivnih mjera;
18. poziva Komisiju da se više usredotoči na prijelaz s institucionalnih na usluge koje se pružaju u okviru zajednice i obitelji u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom te da riješi nedostatke koje je Ombudsman utvrdio u predmetu

19. poziva države članice da promiču pristup svih radnika zapošljavanju i njihovu integraciju na tržište rada neovisno o njihovoj dobi te da primjenjuju mjere uzimajući u obzir rodne kriterije, invaliditet, naknadu za rad, osposobljavanje, razvoj karijere te zdravlje i sigurnost kako bi se svim radnicima na radnom mjestu pružila zaštita;
20. naglašava da se kad je riječ o mjerama za suzbijanje diskriminacije na osnovi dobi načelno mora izbjeći razlikovanje između mladih ili starijih te da se svaki oblik neopravdane dobne diskriminacije mora rješavati na odgovarajući način;
21. naglašava ulogu žena koje obično imaju primarnu odgovornost u brizi o djeci i skrbi o uzdržanim osobama s invaliditetom te činjenicu da su žene s invaliditetom suočene s dvostrukom diskriminacijom koja je, statistički gledano, dovela do većeg omjera nezaposlenosti; naglašava da se to izravno odražava na prilike koje se pružaju ženama te na njihov pristup tržištu rada i profesionalnom napredovanju te može negativno utjecati na uvjete njihova zapošljavanja; ističe da su žene, a osobito trudnice i majke, uključujući i dojilje, najteže pogođene nezaposlenošću i da su žrtve negativne diskriminacije u pogledu zapošljavanja; poziva države članice da promiču istraživanje o toj temi jer je podataka nedovoljno te da uvedu fleksibilni sustav roditeljskog dopusta s jamstvom povratka na posao nakon tog dopusta te jednakim pristupom tom dopustu neovisno o spolu;
22. smatra da mnoge osobe s invaliditetom mogu biti uzor svima nama jer pokazuju što se sve može postići snagom volje i kako se problemi mogu nadići; ističe da izazovi s kojima su suočene osobe s invaliditetom poboljšavaju određene vještine, što dokazuje i prisutnost osoba s invaliditetom u upravama vodećih organizacija;
23. ističe da bi pri provedbi načela jednakog postupanja i u skladu s člankom 3. stavkom 2. UEU-a, EU trebao nastojati ukloniti nejednakosti i promicati ravnopravnost između muškaraca i žena, posebno jer su žene često žrtve višestruke diskriminacije;
24. ističe da su samohrani roditelji, prije svega samohrane majke, u znatno većem udjelu od ostalih zastupljeni među siromašnim radnicima te da bi se u svim donesenim mjerama samohranim roditeljima trebala posvetiti posebna pažnja;
25. ustraje u tome da se ažurira i obnovi europska strategija za osobe s invaliditetom poslije 2020., kako bi se dodatno smanjile nejednakosti s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, te da se promiču njihove društvena i ekonomska uključenost i prilagođena samostalnost, uzimajući u obzir izazove i probleme vezane uz različite invaliditete koji su se pojavili uslijed pandemije bolesti COVID-19; napominje da su mjere ograničenja kretanja koje poduzimaju vlade i rad na daljinu mogli negativno utjecati na osobe s invaliditetom, neovisno o tome pruža li im se skrb kod kuće ili u ustanovama; ističe da je potrebno razmotriti pružanje financijske potpore poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom kako bi im se pomoglo u nabavi potrebne opreme za rad na daljinu;
26. poziva Komisiju i države članice da zajamče da se sredstva EU-a uvijek troše u skladu s europskim i međunarodnim standardima u području ljudskih prava te da se nikad ne troše na segregaciju okoline, životne ili radne, za osobe s invaliditetom, u okviru koje im se ne pružaju mogućnosti da pronađu neinstitucionalni smještaj ili zaposlenje koje

nije zaštićeno;

27. ističe da su izazovi proizašli iz pandemije bolesti COVID-19 nerazmjerno utjecali na osobe s invaliditetom; potiče vlade da razmotre učinak koji zahtjevi u pogledu ograničenja kretanja i rada na daljinu imaju na osobe s invaliditetom; poziva Komisiju i države članice da riješe probleme navedene u Rezoluciji Europskog parlamenta od 8. srpnja 2020. o pravima osoba s intelektualnim poteškoćama u vrijeme krize prouzročene bolešću COVID-19 i u Rezoluciji Parlamenta od 18. lipnja 2020. o dodatnim sredstvima za biomedicinsko istraživanje mijalgičnog encefalomijelitisa.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	3.12.2020
Rezultat konačnog glasovanja	+: 30 -: 0 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Andrus Ansip, Margrete Auken, Jordan Bardella, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Mario Furore, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Sira Rego, Frédérique Ries, Monica Semedo, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Kosma Zlotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Demetris Papadakis

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

30	+
EPP	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro, Demetris Papadakis, Massimiliano Smeriglio
RENEW	Andrus Ansip, Ulrike Müller, Frédérique Ries, Monica Semedo, Yana Toom
GREENS/EFA	Margrete Auken, Tatjana Ždanoka
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski
EUL/NGL	Alexis Georgoulis, Sira Rego
NI	Eleonora Evi, Mario Furore
0	-
-	-
4	0
ID	Jordan Bardella, Markus Buchheit, Gianna Gancia, Stefania Zambelli

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	27.1.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 47 -: 1 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Viliija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Heléne Fritzon, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginell, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ádám Kósa, Stelios Kympouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Radka Maxová, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Irena Joveva
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Andrea Bocskor

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

47	+
ECR	Lucia Ďuriš Nicholsonová
ID	Dominique Bilde, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Daniela Rondinelli
PPE	Andrea Bocskor, David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Furlas, Cindy Franssen, Radan Kanev, Ādám Kósa, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, Irena Joveva, Radka Maxová, Dragoş Pişlaru, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Helène Fritzon, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind
The Left	Leila Chaibi, Özlem Demirel, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri, Tatjana Ždanoka

1	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

4	0
ECR	Elżbieta Rafalska, Beata Szydło
ID	Nicolaus Fest, France Jamet

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani